

Részbenvezényelt

Arad, Assou-palota.

Hirdetvényt:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgöny cím Kézíró, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
131.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 1080 Lej
Fél évre ... 540 Lej
Negyed évre ... 270 Lej
Havonta ... 90 Lej

Hirdetéseket díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Béke-gazdálkodás.

A francia frank stabilizációja már megtörtént és ezzel már csak egyetlen állam maradt Európában, amely még nem szilárdította meg valutája árfolyamát. Ez az állam: Románia. A hónapok óta kínosan húzó külföldi kölcsöntárgyalások, amelyek összefüggésben vannak a lej stabilizációjával, most — úgy látszik — mégis csak eredménnyel kecsegtetnek, úgy, hogy az ország pénzügyi körei komolyan számolnak a stabilizáció közeli megvalósulásával. Azt persze ma még senki sem tudhatja, hogy az ország gazdasági viszonyai miként alakulnak majd ki a stabilizáció nyomán. Bizonyos azonban, hogy a lej megszilárdulása nemcsak a gazdasági életet helyezi alapokra, hanem nagy mértékben fog hozzájárulni a lejek konszolidációjához is.

A zilált pénzügyi, politikai és társadalmi viszonyok ugyanis a háború, valamint a forradalmak alatt és után kitermelték a közéletből az úgynevezett „hazard-mentalitást”. A dezorganizált termelés óriási zavarokat okozott és kilendítette az embereket békebeli nyugalmukból. Nyilvánvaló események hullámlása veszedelmes örvényekbe sodorta a megriadt felkeket és mindenki féktelenül, habozás nélkül vetette magát a konjunktúra bizonytalan irányu áramlatába. Óriási lehetőségek nyíltak meg egyesek előtt és a hirtelen meggazdagodás délibábjának senki sem tudott ellentálni. A tömegek mentalitása leszállt a békebeli realitás alapról és vad hajzába fogott, amely kiforgatta az embert régi valójából.

A békevilág embertípusa szorgalmas, tisztességes, produktív munkával szerezte mindig legális jövedelmeit és élére rakott garasáiból tervszerűen gazdálkodott. Lépésről-lépésre, óvatosan, nagy munkával, de biztosan haladt a meggazdagodás felé és ha szolid vállalkozásait siker koronázta, nem szédült meg az elért magaslaton és azon igyekezett, hogy pozícióját még jobban megerősítse és a termelő munkát fokozza. Elettudója nem fajult esztelen költekezéssé, nem dobálta nehezen szerzett pénzét haszontalanságokra és a jómód, a megalapozott, biztos tehetőség jele volt, ha valaki a békeidőben állandó fogatot tartott.

A háborús világ felriasztotta aztán a konjunktúra-lovagok homályos eredetű hadát. Máról-holnapra nagy vagyonok születtek, ne kutasuk, mi módon és a hadigazdagok, valuta-spekulánsok, fezőrök azt sem tudták, mit kezdjenek a hirtelen ölükbe hullott jóléttel. Szórták a pénzt, mesébe illő luxust fejtettek ki, tobzódtak az élet felületes szépségeiben, amíg egyszerre úgy, ahogyan jött, hirtelen összeomlott a vagyon, amelynek bázisa csupán a rossz levegő volt. El kellett adni az előkelő autokat, palotákat és kezdődött előről a munka, a robot. Ez a hazard-mentalitás rányomta bélyegét a legutóbbi tíz esztendőre és ez is egyik oka volt annak, hogy gazdasági életünk sehogyan sem tudott békebeli medrébe visszatérni. Mi leszünk az utolsó állam, amelyből ezt a lelkiállapotot ki fogja irtani a valuta megdöntésetlen stabilizálása. A lej közeli megszilárdulásától várjuk, hogy a lejek végleg konszolidálódjanak és a hazard-spekulációt végre felváltja a realitás, becsületes, lokigus békebeli gazdálkodás.

Az aradi liberális párt ratifikálta a Magyar Párttal kötött választási egyezséget.

Holnap állapítják meg a városi interimár bizottság pontos névsorát.

(Arad, június 26.) Általános és nagy érdeklődéssel várták aradi politikai körökben az aradi liberális-párt permanens-bizottságának mai ülését, amelyen a párttagozatnak a városi tanácsválasztás, valamint az interimár bizottság ügyében kellett döntenie. Délután hat órakor kezdődött meg az ülés dr. Demian Aurel szenátor elnökléte alatt.

Az ülés első programpontja a Magyar Párttal kötött megállapodás kérdése volt. Dr. Demian Aurel elnök, majd Georgescu János prefektus részletesen ismertették a paktumot, amelyet a tagozat egyhangulag elfogadott. Ezután került sor az interimár bizottság tagjainak kijelölésére. Dr. Demian Aurel beszámolt arról, hogy az interimár-bizottságnak hét tagja lesz, akik közül négy román és három magyar nemzetiségű lesz. Kérte a választmányt, döntson a román tagok személye fe-

lett. Hosszas vita indult meg e kérdés körül, számos kombináció került felszínre, végleges megállapodásra jutni azonban nem tudtak. Végül is elhatározták, hogy egy külön ötös bizottságot delegálnak a jelölések megejtésére és csak azután kerül ismét ez ügy a választmány elé. Az ötös bizottság tagjai: dr. Demian Aurel, Georgescu János prefektus, dr. Robu János dr. Ursu János és Mateescu István lettek. A bizottság már a holnapi nap folyamán lefolytatja a szükséges megbeszéléseket és legkésőbb holnapután megteszi javaslatát az interimár-bizottság tagjaira vonatkozólag. Amennyiben a tett javaslatot a választmány elfogadja, a bizottság névsorát Bucurestibe terjesztik fel, hogy az aradi városi tanács felosztását már hivatalosan is publikálhassák.

Szoros politikai kapcsolat Maniu és Titulescu között.

A külügyminiszter kilép a kormányból. — „En nem a kormány, hanem az állam minisztere vagyok.” — Kavargóság a lej stabilizációja körül. — Ne titkolózzék a kormány!

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Napok óta tartó bizonytalanság után mára végre teljesen tisztázódott Titulescunak a kormányban való helyzete. Tegnap délelőtt ugyanis Bratianu Vintila miniszterelnök hosszasan tanácskozott Titulescuvval a kormányhoz való viszonyáról. Jól beavatott forrásból nyert értesülés szerint a miniszterelnök a tanácskozás során hangsúlyozta, hogy Titulescu távozása semmiképpen sem történhetik olyan formában, hogy az a kormány jelenlegi helyzetére kedvezőtlen befolyással legyen. A tárgyaláson Duca belügyminiszter nem vett részt, mivel közte és Titulescu között a fennálló feszült helyzet állítólag még jobban elmérgesedett. Epen ezért a miniszterelnök tegnap délután hat óra körül felkereste Ducát a belügyminiszteriumban és közölte vele, hogy miben állapodott meg Titulescuvval. A kiszivárgott hírek szerint a külügyminiszter most már hajlandó diszkreditáltabb és a liberális pártra kevésbé terhelő formában távozni a kormányból. Beavatottak szerint megrongált egészségi állapotával fogja indokolni a kormányból való kiválását.

Titulescu egyébként tegnap Maniuvval is tárgyalt. A bucuresti-i lapok természetesen cáfolják, hogy ennek a tárgyalásnak bármiféle jelentősége is volna. Mindezekkel szemben beavatottak mégis úgy tudják, hogy Titulescu és Maniu között létrejött a megállapodás, amelynek messzemenő kihatása lesz a nemzeti-parasztpárt jövő állásfoglalására vonatkozólag. Egészen bizonyos az is, hogy Titulescu és Maniu között szoros politikai kapcsolat jött létre. A tárgyalás során Titulescu kijelentette Maniunak, hogy ő politikailag teljesen független, nem a kormány minisztere, hanem az államé. A helyzetet a holnapi minisztertanács fogja végleg megoldani, amely a stabilizáción kívül ezt az ügyet is tárgyalni fogja.

Ai szerdai minisztertanácsot politikai és pénzügyi körökben a legnagyobb érdeklődéssel várják, mert ez alkalommal fognak dönteni a parlament összehívásának időpontjáról,

vagyint — mint arról a Cuvantul megbízhatónak jelzett forrásból értesült — abban a kérdésben is, hogy a lej stabilizációját a jövő héten hajtsák-e végre, vagy pedig — amint francia pénzügyi körökből ajánlották — öszre halasszák el. Ezzel szemben azonban a kormány erősen cáfolja azokat a pesszimisista híreket, amelyek szerint a kölcsön ügye ismét halasztást szenvedne, sőt beavatott helyen épen mára várják a külföldi kölcsönszerződés végleges megkötéséről szóló jelentéseket.

A kormány cáfolata azonban korán sem oszlatta el a kétségeket s a fővárosi sajtó a leghatározottabban állítja, hogy a külföldi kölcsönre vonatkozó szerződés aláírása újabb késedelmet szenved. Egyes körök — írja a Cuvantul — újra pesszimisztikusan ítélik meg a helyzetet és azt hangoztatják, hogy egyelőre nincs is kilátás arra, hogy a kölcsönt hamarosan tető alá hozzák. A Politica közli, hogy Bratianu Vintila egy nyilatkozott, hogy hajlandó a stabilizációs kölcsön kérdését öszre elhalasztani. Tény az, hogy a stabilizáció felől a legteljesebb tájékoztatatlanság uralkodik. A Cuvantul bőven foglalkozva a kérdéssel, megállapítja, hogy a kormány szándékos titkolódzása a tőzsdén érezteti hatását. A papírok árfolyamai hol emelkednek, hol pedig esnek. Tegnap reggel, amikor a francia frank stabilizációjának híre a bucuresti-i tőzsdére megérkezett, általános csüggedés vett erőt a leteken, mert az volt a hit, hogy a lej stabilizációja a francia frankkal egyidejűleg fog végbemenni. Később, a délutáni órákban, a hangulat némileg javult s ha nem is vezetett az értékek emelkedéséhez, de legalább tovább esések nem következtek be. Vannak olyanok, akik azt hangoztatják, hogy a kölcsönkérdésben uralkodó fejtelenséget a kormány rendezi, mert eképen akarja elejét venni a spekulációnak. Voltaképpen azonban a kormány azért titkolózik, mert tart az esetleges fiaskó

bejöttök, következményeitől.

Az Independencia Roumaine mai számában a fő címlapon közli, hogy a lej stabilizálása tekintetén feltétlenül megtörténik. Az Indreptarea közli a Journal des Debats cikkét, amelyben a párisi lap erősen támadást intéz azok ellen, akik jelenleg a kölcsön ügyében külföldön tárgyalnak. A lap szerint a pénzemberek mihelyt tudomást szereztek arról, hogy a román kormány a francia kézben lévő járadékokat revalorizálja, nagy tömegben összevásárolták azokat és nyereszkesedésükre fordították. A Cuvantul ugyancsak idézi a cikket és heve-

sen támadja a kormányt, amely a román érdekeket ilyen flagrans módon a külföld kezére játssza. A lap erősen követeli, hogy a kormány még ezen a héten véglegesen határozzon a stabilizáció kérdésében és a kölcsöntárgyalásokról naponta adjon ki hivatalos jelentést, hogy ezzel a túlzott spekulációnak elejét lehessen venni és hogy a nagy tömegeket megnyugtassák. Osztassák el a homályt, mert a titkolódzásnak nem jó vége lesz — írja a lap — s végtére is a román közvéleménynek igazán jogában áll tudni, hogy kormánya mit főz ki az ő bőrére.

valamennyi vádolt és nem vallott, Mayerhoffer kivételével. Kun Béla mindössze annyit jelentett ki, hogy szervezőpolitikai irodalmi munkásság folytatása céljából jött Bécsbe. Miután a tárgyalás alkalmával tanu nem volt, a bizonyítást a lefoglalt iratokból végezték.

Megvonják a szót Kun Bélától.

A személyi adatok bejelentése alkalmával Kun Béla kijelenti, hogy birja annyira a német nyelvet, hogy védekezését németül mondhasa el. Elmondta, hogy 1886. február 20-ikán született Szilágycsehben, orosz állampolgár, felekezeten kívüli, két gyermek atyja, főiskoláit Clujon végezte, állandó lakhelye Moszkva és hogy apja néhány évvel ezelőtt meghalt. A vádirat felolvasása után az elnök felszólította, adja elő védekezését, de tartózkodjon minden propagandacsínálástól. Ennek dacára Kun Béla a bolsevizmus céljainak magyarázásával kezd, mire az elnök többször félbeszakítja. Kun tovább folytatja a jegyzeteiből bema-golt előadást. Az elnök végre felfüggeszti az ülést és a bíróság visszavonul, hogy a zárt tárgyalás ügyében határozzon.

Amikor a tárgyalást újból megnyitják, az elnök közli, hogy a tárgyalás nyilvánosan folyik tovább. Kun Béla előadja még, hogy azért jött Bécsbe, hogy mint a magyar kommunistapárt központi bizottságának tagja folytasson tevékenységet. A magyarországi kommunistapárttól kijelenti, hogy az nem titkos társaság, majd jogi vitát folytat az elnökkel, aki ismételtén figyelmezteti az objektivitásra. Amikor pedig Kun Béla politikai boszorkánypernek deklarálja ügyét és difiamáló nyilatkozatot tesz a bécsi törvényszékről, az elnök megvonja tőle a szót és összefüggő vallomás meghallgatása helyett, kérdéseket tesz fel neki. Kun Béla erre megtagadja a feleletet. Ezután a védő tesz fel kérdéseket és többek között ezt kérdezi:

— Szóvá akarja tenni, hogy a magyar szocialdemokraták elárulták a proletárdiktaturát?

Az elnök félbeszakítja és nem engedi meg a választ erre a kérdésre. Utána Mayerhoffert és Breuert hallgatják ki.

Az osztrák kormány lemond Kun Béla miatt

A magyar exdikátor ügye az ostromállapotig feszítette a helyzetet Bécsben. — Seipel kancellár azonosítja magát az igazságügyminiszter döntésével. — Kun Béla boszorkánypernek mondja az ügyét.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) Nagy izgalmat keltett Bécsben Dinghoffer osztrák igazságügyminiszter döntése, amelyben megváltoztatta a bécsi főtörvényszék döntését és Kun Béla kiadatása ellen döntött. Az igazságügyminiszteri döntés mára kormányválságot produkált, miután pártjának tagjai nincsenek megelégedve ítéletével. A kiadatás körül keletkezett bonyodalomról és Kun Béla ügyének mai tárgyalásáról az Aradi Közlöny bécsi tudósítója az alábbiakban számol be:

A bécsi uccák ostromállapotban.

Dinghoffer igazságügyminiszter tegnapl döntése nyomán a nagynémet néppárt, amelynek tagja az igazságügyminiszter ülést tartott és többórás vita után elhatározta, hogy a párt parlamenti frakciója nem hagyja jóvá Dinghoffer döntését, amely ellenkezik a törvényszék alásponjtjával. Egyben felszólítja az igazságügyminisztert, térjen haladéktalanul Bécsbe, hogy pártját az ügyről felvilágosítsa. A keresztényszocialista és nagynémet-párti lapok elítélik az igazságügyminiszter döntését. Hír szerint Dinghoffer pártja rendelkezésére bocsátotta tárcáját. A nemzetipártiak és horogkeresztesek nagy tüntetésre készülnek Dinghoffer ellen, míg a Rote Fahne kommunistá lap ellentüntetésre hívja fel a munkásságot. A hangulat rendkívül feszült volt ma és a rendőrség páncélautókkal felszerelve cirkált az uccákon.

A kormány elhatározta lemondását.

Az újabb jelentések szerint tegnap este Wottawa, Staffner, Clessio és Hampel képviselők megjelentek Seipel kancellár előtt és meglepetésüket fejezték ki az igazságügyminiszter döntése felett. Seipel kijelentette a küldöttségnek, hogy az igazságügyminiszter objektíven és szuverénül döntött. A döntést az egyedüli helyes megoldásnak tartja és ezért ebben a kérdésben teljesen szoldarisnak vallja magát Dinghofferrel. Miután a döntés végleges, a nagynémet képviselők várják meg az igazságügyminiszter furdöről való visszatérését. Hír szerint a kancellár felhívta telefonon az igazságügyminisztert, aki hivatalosan bejelentette, hogy lemond az igazságügyi tárcáról. Seipel ezután a kormány tagjaival tanácskozásra vonult vissza és elhatározta, hogy az egész kormány benyújtja lemondását. Bécsben óriási az izgalom.

Fokozott érdeklődéssel várták a történt események miatt Kun Béla ügyének mai tárgyalását, amelyre a rendőrség nagyarányú előkészületeket tett meg. Hogy a közönséget jobban szemmel tarthassák, a kis esküdtzéki, ötven embert befogadó teremben tartották meg a tárgyalást, amelyen számos külföldi újságíró vett részt. Az épület előtt felállított őrségek minden hallgatót leigazoltattak. A tárgyalás reggel kilenc órakor kezdődött meg. A vádiratban Kun Bélát tiltott visszatérésért, Mayerhoffer György kereskedőt titkos szövetkezésért és Brunner Ilonka magánhivatalnoknót utlevélhamisítással és csalással vádolták. A vádirat egyik érdekes részlete a következő:

Kun Béla szerepe Bécsben.

Kun Béla 1919. augusztusában, a magyar szovjet bukása után, Bécsbe menekült, ahonnan 1920-ban kitiltották örök időre. Innen

Moszkvába költözött, hogy a magyar kommunista mozgalmat onnan irányítsa. A magyarországi kommunistapárt feloszlata és betiltása után, a központi bizottság utján folytatták a tevékenységet. Ennek tagjai: Kun Béla, Landler Jenő, Petri, Weisz Ferdinánd, Weisz József, Zeiner Ferenc, Sándor Béla, Révai József, Lándor Béla és Kiss Hugó. A központi bizottság háromévenként ülésezett és megállapították a munkaprogramot, meghallgatva a végrehajtó közegek jelentését. A bizottság székhelye 1927-től Bécsben volt. Az iratokból kitűnik, hogy Alpári egyszer azt mondotta Kun Bélának:

— Te végzed a magyar munka 95 százalékát.

Nagy óvatossággal dolgoztak, mindenki álnév alatt élt és a különböző fogalmakra álmegjelöléseket találtak. Kun Béla többször megfordult Bécsben, dr. Wagnarn, majd Wagner József mérnök Nagyszentmihályról, álbejelentéssel.

Mayerhoffer 1918-tól aktív módon működött a magyar kommunisták házában, amiért 1920-ban hat hónapra ítélték. Bécsben elősegítette Kun Béla levelezését és gyűléseit. Bauer Ilona utlevélhamisítást követett el.

A kihallgatások alkalmával állhatatos maradt

D'Orange kisasszony Bucurestibe érkezett.

Miniszterek várták a főváros határán. — Beérkezés a világhírű távlovaglás francia hősnőjével.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) D'Orange kisasszony, az örökké mosolygó francia amazon, — mint jelentettük — Hupe nevű barna paripáján szombaton hajnalban Zsombolyánál átlépte a román határt és az utlevélvizsgálat formáságai után lassu ügésben tovább haladt földközi útján. Vasárnap éjjel Sibiu (Szeten), tegnap délnél Brassó volt a pihenő állomás. Brassóban a 41-es tüzezred tisztjei látták vendégül a bravuros uriovasnót, aki a legcsekélyebb megérőltetés nélkül, mindig mosolyogva, közel a fél országot lovagolta be kétszer huszonnégy óra alatt. Ma hajnalban aztán hét tüzeztiszt társaságában tovább folytatta útját Bucuresti felé. Predealon a riporterek és a bucuresti-i jeunesse dorée autók, fogatokon és hátszlovakon várták D'Orange kisasszonyt, aki a riportereknek beszélt eddigi utikalauzairól és elmondotta, mi készítette arra, hogy lóháton körülutazza a földgömböt.

— Ősrégi francia arisztokrata család sarja vagyok, — mondotta D'Orange kisasszony. — Atyám XI-ik Lajostól lovagi rangot, majd később bárói címet nyert. Egyik ösöm, D'Orange Fülöp, a Napkirály madridi követe volt, amikor a két állam között kitört a háború. A családi hagyomány szerint, D'Orange Fülöp, aki egy nappal előbb értesült a spanyol király háborús szándékáról, titokban kiszökött a spanyol fővárosból és lóháton egyfolytában vágta meg a négy nap alatt tette meg az utat Madridtól Párisig. Tizenhat ló dőlt ki alóla, de D'Orange Fülöp a következő percben már újra egy másik nyeregben ült és étlen-szomjan, pihenés nélkül folytatta útját Párisig. Amikor a Tuillériákba a király elé ért, csak épen eltudta mondani a spanyolok háborús készülődését, utána holtan rogyott össze. Családjunkban úgy a férfiak, mint a nők mind elsőrendű, csodálatosan szívós lovasok voltak. En már két esztendősen korom óta lovagolok s né-

hai bravuros ösöm iránti tiszteletből határoztam el, hogy lóháton körül utazom a földgömböt. Én természetesen nő s így valamivel kényelemszeretőbb vagyok, mint Fülöp ösöm s ezért a glóbusz körüllovaglására kerek ötet esztendő szabtam magamnak, egy perccel sem többet. Párisból május 9-ikén indultam el. Meglátják: 1933. május 9-ikén hajnali hat órakor újra visszaérek Párisba, hacsak valahol Afrika belsejében fel nem fálnak a kanibálok! D'Orange kisasszony nevetve fejezte be közléseit s aztán nyeregbe pattant és kísérői társaságában tovább folytatta útját Bucuresti felé, amely után Oroszország, Ázsia, Afrika, Ausztrália, Amerika és végül ismét: Európa következik.

Rachel D'Orange kisasszony, a Páris—Bucuresti-i közötti távlovaglás hőse ma délnél elérte útjának végcélját. A Chiselev szoszen levő Chateaubriand étterem előtt: Stelian Popescu és Lupu miniszterek, Romul Vonescu sziguranca vezérigazgató, Nicoleanu tábornok rendőrprefektus és nagyszámu közönség várták. Rachel D'Orange 3300 kilométeres utat tett meg Párisból Bucuresti-ig. Megérkezésekor az egybegyűltek lelkes ovációban részesítették, majd az üdvözlések után a Bucurestiben alkamaszó lovasezredek tisztjei kísérték lóháton a fővárosba.

Orosz tiszték Aradon.

Nagy művészi esemény készül Aradon; pár nap múlva ideérkezik a világhírű orosz tisztikórus és eseményszámba menő kulturstéket rendez. Csodálatosan gazdag műsorral szerepelnek az Apolló és Marosparti mozgó előadásain, ahol ebből az alkalomból a leggrandiózusabb orosz film: Szibéria kerül vetítésre. Ennél hatalmasabb orosz tárgyú kép még nem készült. Főszereplője Nikolajevics Vladimir herceg, ami magába véve nagy szenzáció.

Ma délután meghalt Baross Lajos dr.

Arad magyar társadalmi egyik támasztó oszlopát vesztette el az elhunytban. — Baross Lajos dr. életpályája.

(Arad, június 26.) Egy nemesen érző szív szünet meg dobogni a mai napon Aradon. Szép, harmonikus és eredményekkel tele élet után tett pontot a halál: ma délután háromnegyed öt órakor meghalt dr. bellusi Baross Lajos Aradváros társadalmi és közgazdasági életének egyik legértékesebb tagja. Szinte pillanatok alatt terjedt el Aradon dr. Baross Lajos halálhíre és délután öt órára már több épületen gyászlobogókat lengetett a szél. Akik ismerik Baross Lajost, akik látták törhetetlen energiáról tanuskodó, délceg alakját, friss, fiatalos, jószagos arcát és hófehér haját, azoknak szeméből kicsordult a könny a gyászír hallatára. Baross Lajos, aki a legelőkelőbb magyar családoknak értékes tagja, egy volt Araddal. Beléidegződött ennek a városnak a szeretete, együtt élt, szenvedett vele és hatalmas akaraterejével, ezer elfoglaltsága mellett is Arad fejlődésének érdekében nagyszerű és eredményes munkát fejtett ki. Tevékeny részt vett a város minden nemes célért való társadalmi megmozdulásában. Közgazdasági jelentőségű működése, a város kereskedelmi és pénzügyi életében jelentett fejlődést. És mindez tizennégy esztendői munka eredménye volt: Ennyi ideje tevékenykedik dr. Baross Lajos Arad érdekében. És ma holtan, mozdulatlanul fekszik díszes ravatalán...

Dr. bellusi Baross Lajost hatvankettedik évében ragadta el a halál. Makón született és középiskolai tanulmányait Aradon végezte. Érettségi után Budapestre került, ahol jogot hallgatott. Kitiűnő eredménnyel tette le az ügyvédi vizsgát és ügyvédi oklevelének megszerzése után az Országos Központi Hitelszövetkezet ügyészévé nevezte ki. Ebben a minőségben dolgozott dr. Baross Lajos 1914-ig, amikor Andrányi Károly halálával, a család kívánságára Aradra jött és beltárgya lett az ország legjelentékenyebb vaskereskedelmi áruházának, az Andrányi Károly és fiai cégnek.

A legnehezebb időkben vette át a cég vezetését. De nagyszerű jogi és közgazdasági tudásával megküzdött a világháború okozta nehézségekkel és a súlyos gazdasági válságok közepette sem csökkenő energiával és eredményesen harcolt a háborús és a háború utáni nehéz esztendők viharaival is. Nagy tudását, széles látókörét és hatalmas akaraterejét más gazdasági és társadalmi intézményeknek is értékesítette. Alelnöke volt az Aradi Kereskedelmi és Iparkamarának, ahol az iparosok és kereskedők érdekében áldásos, építő munkát végzett. Ugyancsak jelentékeny munkát végzett az Aradi Kereskedelmi Testületben, a tözsdehíroságban, ahol kiváló jogi és szaktudásának vették értékes hasznát. Választmányi tagja volt a Lloyd Társulatnak, igazgatósági tagja a Csanádi Takarékpénztárnak, elnöke az Aradi Általános Takarékpénztárnak, igazgatósági tagja az aradi Baeder-gyárnak és számos kisebb-nagyobb ipari és kereskedelmi intézményben vállalt vezető szerepet és mindennél hasznát vették komoly tudást és értéket jelentő tanácsainak.

Dr. Baross Lajos nevéhez fűződik az aradi Kölcsey-Egyesület legértékesebb tevékenykedése. Esztendőkön keresztül elnöke volt a Kölcsey-Egyesületnek, ahol a magyar kultúra lelkes védőjének és támogatójának bizonyult. Tagja volt a Magyar Párt intéző bizottságának és soha el nem felejtendő eredmények kísérték dr. Baross Lajos munkáját, amelyet a romániai, főleg az aradi és aradmegyei magyarság érdekében fejtett ki. Az aradi katolikus egyház életében is értékes tevékenységet fejtett ki, mint az egyházi előjáróság tagja. De nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül védelmébe fogadta mindazokat, akik védelemre szorultak. Jó szíve, nemes leike mindenkiben csak az embert látta és jótékonyosságával sok szenvedőnek szárította fel könnyeit.

Tagja volt Aradváros interimár bizottságának, ahol a város lakosságának érdekeiért dolgozott nagy eredménnyel. Az adókievítő bizottságokban is tevékenykedett dr. Baross La-

jos és minden igyekezetével azon volt, hogy könnyítsen a nagy adókkal sújtott aradi polgárság helyzetén. Világos agya, bámulatos jogi tudása és nemes szíve, minden munkájában érvényesült és dolgozott szünet nélkül, addig, amíg súlyos betegsége ágyba döntötte.

Dr. Baross Lajos hetedik hete fekszik betegágyban. Vérelmeszesedése volt, amelyhez ez év április végén súlyos vesebaj járult. Aggódo családja Aradra hívta dr. Szinyei József budapesti egyetemi professzort, aki némileg könnyített a beteg helyzetén. Kezelőorvosai, dr. Posgay István és dr. Lövinger Miksa, mindent elkövettek, hogy megmentés az életnek. De a halálos betegséggel nem tudtak megküzdeni. Ma reggel kilenc órakor megkapta a szokásos injekciót, amelynek két óráig tart hatása. Dr. Baross Lajos az injekció hatása alatt elszenderedett és két óra múlva nem ébredt fel. Nyugodtan aludt délután fél öt óráig. Családtagjai és kezelőorvosai ágya körül lesték minden lélegzetét. Fél ötkor elcsendesedett a szívverése és negyed óra múlva csendesen, örökre elszenderedett.

Az elhunyt halálát kiterjedt és előkelő ro-

Amundsen tartózkodási helyét is megtalálták. A mentőpilóta is a jégtábla lakója lett. — Örömmámor Olaszországban Nobile megmentése miatt.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Thornberg svéd repülőkapitány hősi tettét, valamint Nobile és társainak megmentését nagy örömmel fogadták világszerte. A klingsbayeri jelentések arról számolnak be, hogy Nobile megmentése után Thornberg nem szállt fel a gépre, hanem egyedül Lundberg pilóta volt a repülőgépen, hogy könnyebb legyen és több megterhelést bírjon el. A leszállás alkalmával azonban felborult a gép és Lundberg is a jégtábla lakója lett. Eleinte azt tervezték, hogy egy légszavart dobnak le neki, hogy rendbe tudja hozni a gépet, azonban a pilóta rádió közölte, hogy a gépet nem lehet kijavítani. Egyben közölte azt is, hogy napközben havazik, éjszaka fagy és ilyenkor lehet szállni szántalpakokkal. Elelniszerek két

hónapra elég, a jégtábla pedig, amely jögszabar tartja őket, kétszáz méter széles, háromszáz méter hosszú és a víz felett harminc centiméter vastag. A mentési munkálatok folytak. Nobile tábornok súlyos betegnek fekszik a Citta di Milanon. Nápolyban, a tábornok szállóhelyén, kitörő ujjongással fogadták megmenekülése híreit.

A moszkvai jelentések szerint a Malygin orosz jégtörő hajó szikratávirón jelenti, hogy sikerült megtalálni Amundsen tartózkodási helyét és a jégtörőn levő repülőgépet megkísérli a leszállást. A Malygin messza előnyomult a Jeges-tengeren a Ferenc József-föld felé. A szikratávirót más oldalról még nem erősítették meg.

Aradi fiatalember tragikus öngyilkossága

A rossz társaság halálba kergette. — Az ellopott négyezer lejért halállal büntette magát a szerencsétlen sorsu ifju.

(Arad, június 26.) Ma hajnalban öt órakor revolverdörrenés riasztotta fel a Calea Aurel Vlaicu (Pécskai-ut) 75—76. számú ház lakóit. A dörrenés zaja az udvar egyik félreeső helyéről jött, amelynek folyosóján az odasiető lakók a földön elterülve egy fiatalembert találtak, akinek fejéből patakzott a vér. Jobb kezében füstölő revolvert tartott, amely lassan kiesett ernyédő ujjai közül. A szerencsétlennek teste még megrezent néhányszor, azután holtán maradt, mozdulatlan maradt az összegyűlt emberek között. Amikor magukhoz tértek a megrendítő látványtól, a negyedik kerületi rendőrségre siettek, ahol jelentést tettek a titokzatos öngyilkosságról. A helyszínt Detesan János vezetőkomiszár, dr. Stauber Andor hatósági orvos és Oala detektív mentek ki, akik nyomban megkezdtek a vizsgálat lefolytatását. Kihallgatták a ház lakóit, akik nem ismerték a tizenhat évesnek látszó fiatalembert, nem tudták azt sem, hogy mikor jött be az udvarba. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a Browning-revolverből kilőtt golyó koponyáját furta keresztül és azonnali halált okozott.

Detesan komisár átkutatta a halott zsebeit, s azokban Bertók Sándor aradi iparosmester nevére kiállított irásokat talált, ezeken kívül egy ezüst cigarettatárca és háromszáz lej volt a halott ruháiban. Az iratok némi világosságot derítettek a rejtélyes tragédiára. Ugyanis, mint az Aradi Közlöny pár nappal ezelőtt jelentette, Bertók Sándor aradi iparos feljelentést tett inasa ellen, aki tőle megszökött és négyezer lej készpénzt és egy ezüst

tárcát ellopott. A komisár nyomában a helyszíntre hivatta Bertók Sándort, aki felismerte elszökött inasát, Juhász Györgyöt. A további nyomozás során teljes valóságában bontakozott ki a szerencsétlen fiatalember tragédiája.

Juhász György jócsaládból származó aradi fiatalember. Édesapja egyik aradi nagy gyárvállalat főgépésze és fiát, akiből iparost akart nevelni, a legjobban nevelésben részesítette. Juhász György azonban rossz társaságba keveredett és állandóan bujta az ponyvaregényeket, amelyeknek hatása alatt fantasztikus terveket készített barátaival. Mint hasonló esetekben, az elrontott lelkű fiatalok, ő is rablóbanda megalakítását tervezték. És talán első lépése volt ehez a tervhez az, hogy Juhász György a gazdája által reabizott négyezer lej el-sikkasztotta, ellopta gazdája ezüst tárcáját és Browning-pisztolyát. A lopás elkövetése után hazament szüleinek lakására, magához vette összes ruháit és eltávozott. A kétségbeesett szülők csak ma látták viszont fiukat, holtan. Hogy mi volt az oka az öngyilkosságnak, azt egyelőre nem derítette ki a nyomozás. Nem találtak nála egyetlen sor írást, amelyből végzetes tetteire lehetett volna következtetni. A negyedik kerületi rendőrség tovább folytatja a nyomozást annak kiderítésére, hogy Juhász György hol és kik társaságában töltötte az éjszakát és hová lett az ellopott pénzösszeg és mi történt a szülei lakásáról elhozott ruháival. Valószínűnek tartják, hogy a szerencsétlen fiuban, aki mindig becsületos és jóindulatu volt, felébredt a lelkiismeret és a bűnbánás adta kezébe a halálfőző fegyvert.

konságán kívül özvegye, Andrányi Elvira, fia; Baross Sándor mérnök és neje, leánya, Baross Kátfinka, nővére, özvegy Vásárhelyi Lászlóné, fivére, dr. Baross Zsigmond nyugalmazott aradi árvaszéki elnök és a Baross, báró Andrányi, Vásárhelyi, Velcssov, Almay és Návay családok gyászolják. Temetése csütörtök délután hat órakor lesz a római katolikus egyház szertartásai szerint a Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut 7. szám alatti gyászúttól, ahonnan a felsőtemetőben helyezik örök nyugalomra.

Angel polgármester hazaérkezett

A polgármester nyilatkozott egyhetes bukaresti-i munkájáról.

(Arad, június 26.) Ma délelőtt — egyheti távollét után — hazaérkezett Angel István dr. polgármester. A polgármester több városi ügyet intézett el Bucarestben és hazaérkezése után a következő érdekes nyilatkozatot tette az elintézett ügyekről. Joanas Vasil volt tudószanatóriumi gondnok dolgáról, a Victoria-moratóriumról és a tanácsfeloszlatastról.

— A legfontosabb ügy volt — mondotta Angel dr. — az öntöző és seprő-autó, valamint automata megvásárlása. Tegnap készült el a belügyminiszeri referátum, amely holnap kerül a minisztertanács elé és amely kedvező javaslatot tesz a vásárlások engedélyezésére tekintetében.

— Tudomásunk szerint Handoca Zamir felebbezést nyújtott be a vétel ellen, ez ügyben mit határoztak?

— Nem érkezett be a belügybe tegnapig semmiféle felebbezés. Különben is a miniszteriumban már teljesen tisztában vannak ezekkel az iparszerűleg gyártott felebbezésekkel.

Közben jelentik a polgármesternek, hogy a Handoca-féle felebbezések tényleg beérkeztek az aradi városházára, azonban egy nappal a terminus után, tehát elkéstek.

— Akkor kérem ezt hivatalosan leszögezni — mondotta a referensnek a polgármester — s erről jelentést tenni a miniszteriumnak.

Az interjú folytatásában a polgármester elmondotta, hogy a Legfelsőbb Közigazgatási Tanácsnál is eljár a költségvetés ügyében, azonban a tanács annyira el van halmozva munkával, hogy csak a közeli hetekben kerülhet sor a költségvetésre.

— A Legfelsőbb Közigazgatási Tanácsnál — folytatta Angel dr. — tudomásomra hoz-

ták, hogy Joanas Vasil volt tudószanatóriumi gondnok ügye végleges elintézést nyert, most már végleges formában. A legfelsőbb tanács megállapította, hogy a polgármester és a permanens-bizottság, a törvény szellemében, jogosan döntött Joanas elbocsátása felett, mert az a hatáskörébe is tartozott. Joanas Vasil tehát — jegyezte meg maliciával a polgármester — nem kerül vissza a tudószanatórium élére, amely veszteség azonban nem sújtja tulságosan ezt az intézményt.

A belügyminiszeriumban tegnap megkaptam a miniszterium jóváhagyását arra a határozatra, amelyet a városi tanács a Victoria-moratórium ügyében hozott. Ezt a határozatot magammal is hoztam.

— És a tanácsfeloszlatast?

— Még mindig polgármester vagyok. Csak ennyit mondhatok — válaszolta Angel István dr.

— De azt mondják, — szól közbe a jelenlevő Vass Gusztáv permanens-bizottsági tag — hogy legkésőbb a hét végén megtörténik a feloszlatast.

— Bármilyen összegre tartok fogadást, — felelté a polgármester — hogy ezen a héten nem lesz feloszlatast. Mikor lesz? Ezt sem én, sem más aradi hatóság, sem pedig az illetékes magasabb fórum nem tudja ebben a pillanatban. Ennél többet mondani nem tudok.

A polgármester hazaérkezését a tisztviselők körében nagy érdeklődéssel fogadják és általában folyik a találgatás, hogy vajon mi rejtőzik a polgármesternek a tanácsfeloszlatast ügyében elhangzott titokzatos szavai mögött...

Textil detail üzlet

Jómenetű, évek óta bevezetve, igen nagy vidéki vevőkörrel, családi okok miatt előnyös feltételek mellett

eladó.

Cím az Aradi Közlöny Kiadóhivatalában. 3516

latai ne legyenek olyan szembeötlőek. A „Der Tag“ főszerkesztője két hetilapot is kiad és pedig a „Der Morgen“ című hétfői újságot, valamint a „Der Götz“ című élelclapot, amelyeknek szerkesztőségei azonos összetételűek, mint a „Der Tag“ szerkesztősége.

A „Der Tag“ és testvérlapjain kívül azonban más bécsi lapok is a cseh kormány szolgálatában állanak. Békessy Imre távozását után a „Die Stunde“ című déli lap, valamint a „Die Börse“ és a „Die Bühne“ című hetilapok szintén a Vernay-nyomda birtokába kerültek. Békessy Imre utódjává az új tulajdonosok Wirth C. József udvari tanácsost, az osztrák hivatalos távirati iroda nyugalmazott vezetőjét ültették a főszerkesztői székbe. A volt Békessy-lapok tényleges irányítója azonban Oplatka Emil volt prágai újságíró, aki szintén Benes bizalmasai közé tartozik és néhány év előtt Rádió-Centrale címen a külföldi lapok számára távirati irodát létesített. Ez a vállalkozás azonban nem tudott prosperálni, a külföldi lapok csakhamar rájöttek, hogy a Rádió-Centrale nem egyéb Benes propaganda-szervénél és tulajdonos részük minden összeköttetést megszakított vele. Oplatka most a prágai Orbis megbízásából tényleges főszerkesztője a „Die Stunde“-nak és testvérlapjainak.

SPORT

O Befejeződött a Hellas teniszversenye. Tegnapról mára még három számban maradt hátra a lebonyolítás: a két férfi egyesben és a női egyes II. osztályában. Mára aztán sikerült minden számban befejezni a versenyt. A két férfi egyesben, úgy az I. osztályban, mint a II.-ban, Farkas és Wechsler kerültek egymással szembe. A küzdelem mindkét számban Farkas-nak hozott sikert, amennyiben az I. osztályban 6:4, 4:6, 6:1, 6:3 arányban győzött, a II. osztályban pedig 6:1, 6:8, 6:4 arányban verte meg Wechsler-t. A női egyes győztese Kabdebó Imi lett, mert ma délután megnyerte harmadik szettjét is Walderné ellen és így végeredményben 6:2, 4:6, 7:5-re győzött.

O Dr. Lupp nagy sikere Galatiban. Lupp György dr., az aradi Hellas kiváló játékosa most a galai nagy nemzetközi versenyen vett részt, ahonnan a kiváló versenyző újabb diadaláról érkezett a mai napon távirati jelentés. Dr. Lupp ugyanis első helyre jutott a férfi egyesben San Galli előtt. A női egyesben első Schlosserné lett, második: Cambier. A férfi párosban az első helyet dr. Lupp—Ladislaus-pár foglalta el, második: San Galli—Ronetti Roman. A vegyes párosban viszont dr. Lupp—Cambier-duó csak második lett Ladislaus—Schlosserné-pár mögött.

Művészi kiállítás

az aradi tanítónőképzőben.

Értékes iparművészeti kiállítás nyílt meg ma délelőtt az aradi női tanítónőképző intézetben. A növendékek az évzáró alkalmából az esztendő munkájának pompás eredményeit tárják a nagyközönség elé. Román motívumú szöttesek, kézimunkák lombfűrésznunkák, edényre-festések, fehérneműek, szőnyegek, párnák s különböző disztárgyak sorakoznak fel izlással a kiállításon. A szötteseknek különösen Marineanu Lucia, Tivga Joana, Georgescu Ana, Predescu Elisabeta, Ionescu Eiena, Ispravnic Zinica, Starescu Domnica s Rata Ana dolgoztak nagyon ügyesen. A rajzoknál és a különféle kézimunkáknál Rata Elena, Popescu Sofia, Codau Sofia, Groll Bronislava, Ispravnic Zinica, Rasman Florica, Gazurca Eufrosina, Dulcau Sofia, Marineanu Lucia, Predescu Elisabeta, Mantu Aurelia, Zaharia Teodora, Ciucea Eva és Funar Juliana tűnnek ki. A kiállítást állandóan sokan látogatják és már sok tárgyra rákerült a kis cédula: eladva.

Telef. 70. **ERZSÉBET SLAGER-MOZGO** Telef. 70.

Fanamet sláger! Ma este 7 és 10-kor utóljára Erdélyben premier!

Harold Lloyd: Gyere te büns

A lelkacagtatóbb vigjátékujdonóság. Rendes olcsó helyárak 25, 20, 15, 10 lej. Jegyek elővételben.

Legközelebb: „BALALAJKA ÉS SZERÉLEM“ csodás világsláger.

Uj sajtóbotrányok Bécsben.

A „Der Abend“ főszerkesztője, Colbert Ernő megszarolta Castiglionit.

A „Der Tag“ a csehszlovák kormány szolgálatában.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A néhány nap előtti borzalmas újságíródráma áldozatát, Wolf Brunót, már elhamvasztották, Pöfl Oszkár pedig az országos törvényszék bürtönében várja bírát. Az osztrák főváros érdeklődése azonban máris a bécsi sajtó-dzsungel egy másik botránya felé irányul. Emlékeztetes, hogy a bécsi esküdtszék tavaly zsarolás címén hosszabb szabadságvesztésre ítélte a szociáldemokrata „Der Abend“ főszerkesztőjét, Weisz Sándort, aki erre kivált a lap kötelékéből. A „Der Abend“ új főszerkesztője Colbert Ernő, a kiadó tulajdonosnak, Colbert Károlynak fia lett. A „Wiener Neueste Nachrichten“ című tekintélyes napilap most Colbert Ernőt is zsarolással vádolja és ügyészégi vizsgálatot követel a „Der Abend“ főszerkesztője ellen.

Az említett lap megírja, hogy a „Der Abend“ egyik munkatársának tavaly tudomására jutott, hogy Colbert Ernő nagyobb összeg erejéig megszarolta Castiglionit, akít az Abend abban az időben naponta támadott. Az újságíró értesülését közölte kollégáival, mire a kiadó, Colbert Károly, a zsarolással vádolt főszerkesztő apja, a leleplező újságíró nyomban elbocsátotta. Ez azonban nem nyugodott bele ebbe az elintézésbe, hanem úgy az újságíró-szervezet értekezletén, mint a röpiratokban Colbert Ernőt közönséges zsaroló, revolver-újságírónak minősítette és azt követelte, hogy Colbert vigye őt bíróság elé, ahol majd állításait be fogja bizonyítani. Colbert azonban a felszólításnak nem tett eleget, vagyis nem is tett kísérletet, hogy volt munkatársának súlyos vádjai alól tisztázza magát. A „Wiener

Neueste Nachrichten“ most azt követeli, hogy az ügyész Kocmata Ferenc — ez az újságíró neve — leleplezése alapján indítsa meg a bünvádi eljárást Colbert Ernő ellen, akivel szemben az újságíró-szervezet is elmulasztotta hasonló eréllyel eljárni, mint például olyan más megtévedt újságírókkal szemben, akik történetesen nem tartoztak a szociáldemokrata párt agitátorai közé.

A bécsi sajtó kelevényei különben — úgy látszik — most sorjában kezdenek felfakadni. Ma nyilvánosságra került az a szerződés is, amelyet a „Der Tag“ című napilap tulajdonosai kötöttek a cseh kormánnyal, illetőleg Jan Hájek volt prágai külügyminiszeriumi sajtófőnökkel, Benes bizalmasával, mint az Orbis lapkiadó vállalat meghatalmazottjával. E szerződés alapján az Orbis, Benes sajtóvállalkozása 50% erejéig tulajdonosává vált a „Der Tag“-nak, amelynek politikáját azóta Benes irányítja. A leleplezés óriási feltűnést keltett, mivel a „Der Tag“ politikai szerkesztője Zappler Marcel, az újságírók szervezetének elnöke. A leleplezésre a „Der Tag“ szerkesztősége nyomban hosszabb nyilatkozatban válaszolt, amelyben nem tagadja ugyan le a nyilvánosságra került szerződés létezését, azonban kijelenti, hogy a szerződés sohasem került perfektuálásra, ellenkezőleg, a „Der Tag“ és az Orbis között ma már semmiféle kapcsolat nincs. A „Der Tag“ ez a válasza szösz szerint megfelel a tényállásnak. A „Der Tag“-nak ma már a prágai Orbis helyett a bécsi Vernay-nyomda a gazdája. A Vernay-nyomda azonban az Orbis bécsi telepe és így ez a változás csupán arra volt jó, hogy a „Der Tag“ és a prágai külügyminiszerium kapcsol-

Pénzhamisítók fogtak Aradmegyében.

Egy- és kétélejeseket hamisított Kisjenőn egy kovács és egy paraszt-házaspár. — A csendőrség elfogta a pénzhamisítókát és átadta az ügyészségnek. — Megindult a nyomozás a bűntársak közrekerítésére.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Érdekes és nagyszabásúnak ígérkező pénzhamisítást fedezett fel a kisjenői csendőrség. A tetteseket, két férfit és egy asszonyt már a tegnapi nap folyamán bekísérték az ügyészség fogházába és a többi bűntársak közrekerítésére széleskörű nyomozás indult meg.

A pénzhamisításra meglepő éberséggel jött rá a kisjenői csendőrök. A csendőrségnek ugyanis egy idő óta feltűnt, hogy Prunariu Demeter kovács, aki Ciburka János parasztagdánál lakott, különös vegyszereket vásárol. Figyelní kezdtek Ciburkák házát és egy este házkutatást tartottak. A gyanu alaposnak bizonyult, mert a kovácsműhelyben elrejtve egy kis zacskó egy- és kétélejes hamisítványokat találtak. Az egylejesek tökéletesen készen voltak, a kétélejeseket pedig egészen a tisztításig elkészítette Prunariu Demeter. A kihallgatásuk során a letartóztatott kovács azt vallotta, hogy az egy- és kétélejesek hamisítá-

sában a Ciburka-házaspár volt csak segítségére. A hamispénzből eddig még egy darabot sem hoztak forgalomba.

A vallomás alapján a csendőrség őrizetbe vette a Ciburka-párt is és mind a hármójukat beszállították a fogházba. A hamispénzeket is lefoglalták és szintén bemutatták az ügyészségnek.

A hamisítványok, de különösen az egylejesek felünően hűek az eredeti ércpénzhez. A kétélejesek közül csak egy volt olyan ezüstfehér színűre tisztítva, hogy teljesen képtelenség felismerni benne a hamisítványt.

Prunariu Demetert, Ciburka Sándort és Ciburka Annát még a tegnapi nap folyamán átkísérték a vizsgálóbíróhoz, aki előtt azt a vallomást tették, hogy a pénzt nem akarták forgalomba hozni hanem csak kísérletképpen csináltak egynehányat. A vizsgálóbíró azonban kihallgatásuk után elrendelte előzetes letartóztatásukat.

Beszélgetés egy magyar kamarai képviselővel a szovátai „Páris” terraszán.

A Magyar Párt és a kisebbségi iskolák nyilvánossági joga. — Nehány szó a temesvári magyar nagygyűlésről, a magyarság vezetőinek aradi látogatásáról és arról, hogy milyen az élet most Szovátán.

(Szováta, július 26. Az Aradi Közlöny munkatársától.) Délelőtt volt. Valahonnan a hegyek közül elindult két felhő az azur égen és pár perc múlva zuhogott a zápor. A „Páris”-kávéház terraszán szenzációs szökeségű asszonyok húzódtak össze fázékonyan és lefelé görbült szájszéjjel vették tudomásul, hogy ma délelőttre végük van ama simulós, kedves kis játékoknak, ama derűs főzőcskének, amik speciálisai ennek a tényleg nagyon rendez helynek. Az a néhány vakmerő nő, aki idemerészkedett az asszonytáborba, nem volt látható sehol sem. De azért a záporhatyolón keresztül is megfigyelhette az ember, hogy a szemben levő igazgatósági irodában Pasca a direktor ur atlétatermetű alakja várakozón állt meg az aneroid előtt, amely ökörkonzekvensen mutatta a „szép idő”-t. Az öröklé udvarias és mosolygó igazgatói arc mintha elkomorodott volna egy kissé. Nem is csoda, itt az eső nagyobb csapás, mint nálunk Odalaza, a Hegyalján a kétórás jégverés. Ott a szőlőt veri el. Itt a fürdővendéget, aki kényes portéka. Képes és vonatra ül, hogy sose jöjjen vissza.

Ebben a riadt, szótlán esőbámulásban egy gépkocsi állt meg túlköelve és öt méterre fröcskölve a sarat a „Páris” előtt. Inkább alacsony termetű, deresedő bajszú és haju ur szállt ki belőle. Akárcsak Aradon lettünk volna, a Városi terraszán: itt is minden szem az újonnan érkezett felé fordult.

— Na — sugta fülembe az egyik szökeség — ez magának való eset. Ez Szoboszlai István magyar kamarai képviselő.

Önagságának igaza volt. A mindennap krónikásának mindenütt akad irnivalója, sőt interjúalánya. Még Szovátán nyári záporban is terítékre kerülhet egy kisebbségi politikus. Szoboszlai képviselő is mindenre inkább számított, mint arra, hogy újságíró telepedik le asztalához, na de viszont annál gyorsabban beletalálta magát új helyzetébe.

— Nem sokat mondhatok — kezdte — mert ép ezekben a napokban kritikus napokat

él át a Magyar Párt. Most dől el tulajdonképen, hogy mit fogunk tenni a jövőben. Az is lehet, hogy egész eddigi orientációnk megváltozik. Amint már sejtethi: a magyar iskolák nyilvánossági jogának ügyéről van szó, aminek ügyében oly sokat dolgoztunk csendben az utóbbi időben. A napokban jöttem csak vissza Bucarestből, mint a Magyar Párt e célra delegált bizottságának tagja, ahol ebben a kérdésben befejeződtek az ugynevezett előkészítő tárgyalások.

— És milyenek a kilátások?

— Mi már — sóhajt Szoboszlai — elfelejtettünk reménykedni is. Hiszen annyi csalódás ért bennünket. Most dönt a kérdés felett a consiliul permanent és ettől függ a párt jövőbeni tevékenysége és működési iránya. Ha kedvezőtlen lenne ránk nézve a döntés, ugy ez irány változást fog előidézni minden körülmények között. Ezzel az eshetőséggel már foglalkozott is a Magyar Párt intézőbizottsága, megállapította erre az esetre a teendőket, de hogy mik azok, azt most még nem lehet elmondani. Majd csak a döntés után. Hisz még azért mindig van bennünk halvány bizakodás: „hátha”...

— És mit szól a bánági iskolák körül lezajlott nyilvánossági jogmegvonáshoz, majd annak felülgesztéséhez és végül az egész dolog megcáfolásához képviselő ur.

— Ez sincs még egész rendben. Az iskola-fenntartó püspökségek eddig csupán egy táviratot kaptak, hogy a szóbanforgó iskolák nyilvánossági jogát elismerik, de írást a nyilvánossági jog végleges elismeréséről nem kaptak. Améddig pedig ez nincs meg, addig semmi sem biztos. Mondhatok azonban — ha már a Bánágról van szó — egy érdekes újságot. A jövő héten a Magyar Párt parlamenti csoportjának tagjai lemennek Temesvárra, ahol ünnepeyes nagygyűléssel szándékoznak befejezni a Magyar Párt bánági szervezkedését, amely már, mint ismeretes, régóta folyik és mostanában végződött be szép sikerrel. Ez alkalomból megyünk le Temesvárra, gróf Bethlen György elnökkel élünkön és valószínű, hogy

SZIBÉRIA

OROSZ FILM

20 TAGÚ

OROSZ ÉNEK

ÉS

OROSZ BALALAJKA

ZENEKARRAL

SZOMBATTÓL

A

MAROS és APOLLO

MOZGÓKBAN

— ha nem is hivatalos minőségben — de utunkba ejtven Aradot, ott is eltöltünk pár órát. A temesvári nagygyűlés az eddigi terv szerint Péter-Pál napján fog lezajlani és így Aradot, ha csak valami közbe nem jön, 28-án látogatjuk meg.

A beszélgetés lassan magánjellegűvé vált, amint hogy a zápor is elállt és a nap, mint egy szemtelen fickó, aki megréfta az embereket, vigyorogva bujt elő az egyik felhőfüggöny mögül. Felderültek az arcok és Szoboszlai képviselő ur is, aki különben villatulajdonos, derűten határozta el, hogy egy hét múlva, a temesvári nagygyűlés után kihurcolkodik a csalájjal Szovátára. Elvégre egy magyar kisebbségi képviselőre is ráfér egy kis pihenés. Közben láttam, hogy Pasca direktor nevetve állt ki az irodaverandára. Megdörzsölte kezét és szinte látta már, hogy pár nap múlva már csak a padláson tudja majd elhelyezni a vendégeket a direktoriális villában és szállókban, ahol — maradj tájva szájj a csodálkozástól — a főszobában is csak 150—170 lejtbe kerül naponta a lakás és teljes ellátás. Alkonyatkor pedig — mintha semmi sem lett volna délelőtt — zsufolt terraszok zsongtak a kávéház meg a bár előtt, a Medve-tóban szivderítő visitások közben harcolt két asszony meg egy ur egy tutajért, egy szűk erdei ösvényen most kapott pusztit a nagyságos asszonytól a fiatal ur, egy gimnazista hölgy kétségbeesett kokettálással akarta legyűrni az asszony-konkurrenciát, de nem ment sehogysem. Elunta a nap is, hogy nézze, lebukott egy hegy mögé, valamelyik villa ablakából pedig lecsattogott a gramofon:

„Creola

Bizony isten nem csoda,

Hogy a férfi ostoba...”

...Este volt ... Gondtalan, bolondos szovátai, nyári este...

Fóthy Ernő.

Belvárosi mozgószínházak műsorai:

PREMIER MAROSPARTI

ma, szordán 1/10 órakor

Akaratnélküli lovag.

(TOLLY JOCKER)

Főszerepben:

LAURA LA PLANTE.

URANIA

Csütörtöktől

Nő, aki nem tud nemet mondani

A szezon legjobb vigjátéka.

Főszerepben:

LEE PARY és ALFONS FRYLAND.

APOLLO PREMIER

ma, szordán 5, 7 és 1/10-kor

Akaratnélküli lovag.

(TOLLY JOCKER.)

Főszerepben:

LAURA LA PLANTE.

H I R E K.

Radics még nincs tul a veszélyen.

A bíróság helybenhagyta Rokics őrizetbevételét.

Belgrádból jelentik: Dr. Singer Gusztáv bécsi egyetemi tanár ma újból megvizsgálta Radics Istvánt és kijelentette, hogy még nincsen tul a veszélyen. Az elsőfokú bíróság ma helybenhagyta Rakics képviselő őrizetbevételét.

— **Stresemann az új kabinetben is külügyminiszter lesz.** Berlinből jelentik: Stresemann külügyminiszter kijelentette, hogy hajlandó Müller Franken kabinetjében külügyi tárcát vállalni.

— **Összeírják Aradváros vagyonát.** Ma délelőtt a város vezetősége rendeletére a számvétség megkezdte a város ingó és ingatlan vagyonáról szóló leltár elkészítését. A leltárkészítésnél Vass Gusztáv permanens bizottsági tag, Pittner József városi szemvevő és Lukács György gazdasági hivatalfőnök dolgoznak.

— **Rabbiválasztás Nagyszentmiklóson.** A nagyszentmiklósi izraelita hitközség tegnap tartotta meg rabbiválasztó közgyűlését. Dr. Kassovitz Henrik elnökle mellett, mely alkalommal dr. Feldmann Sámuel nagyváradai hittanárt választották meg rabbinak. A nagyképzetségű tudós férfiú teológiai tanulmányait Frankfurtban végezte, filozófiai doktorátusát pedig Bernben nyerte el. Az új főrabbi ünnepélyes beiktatása augusztus havában lesz.

— **Aradi diákok írásbeli érettségije Timisoarán.** Tegnap kezdődött meg Timisoarán az írásbeli vizsgálatokkal az aradiak idei baccalaureatusa. Az aradi növendékek a Carmen Silva liceumban vizsgáznak. A katolikus gimnázium növendékei a szeminárium épületében nyertek elhelyezést. Az írásbeli még nem fejeződött be, ez csak a hét közepére várható, az eredményt pedig valószínűleg csak a hét végén hirdetik ki.

— **Halálozás.** Krausz György tegnap, életének 53. évében elhunyt. Halálát feleségén kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése e hó 27-én délután 5 órakor lesz a Knézich Károly-ucca 14. sz. alól.

— **Elfogtak egy hirhedt rablóbandát.** Iasi-ból jelentik: A jasi-i rendőrség tegnap délután, kemény küzdelem után elfogta Nicolina, a hirhedt haramiavezér bandáját. A banditák buvóhelyéről a déli órákban értesült a rendőrség és nagyobb rendőri készület vonult ki a városhoz közeli erdőszélig, ahol sikerült is rajtaütni a haramiakon. Másfélórás tűzharc után a banditák — szám szerint huszonegyen — megadták magukat. Megbilincselve a rendőrségre szállították be őket és még az esti órákban megkezdték kihallgatásukat.

— **Somér kultúrest a zsidó iskolában.** Az Aradi Zsidó Nemzeti Szövetség turista-osztálya (somér) július 1-én este fél 9 órakor a zsidó iskolában kulturünnepélyt rendez, amelynek programja a következő: Királyhimnusz. Üdvözlő beszéd: Neuländer Harry. Prolog: Engelberg János. — Eskü. Személyek: Schaffer, Farkas, Ferenci, Stern, Ferifeld, Weisz. Román nemzeti tánc: Fuchs és Farkas. Chaluc-tánc: Reisz István. Klasszikus tánc. Gruia, előadja: Kelle. — Tüskedoktor. Személyek: Farkas, Fuchs, Grünstein, Kelle, Weisz, Geszti. — Turista-születés. Személyek: Schaffer, Reisz, Steishaus, Róth, Hammer, Klein, Wolf, Spitzer, Freifeld, Brenner.

Francia és német játékkurzus

egész nyáron — iskolásoknak is —
szép kerthelyiségben.

Bővebbet Ortutay-palota IV. em. 8456

— **Megtörtént az első kabinlopás az aradi strandon.** A kánikulai hőségnek legtipikusabb jelensége az aradi strandon a kabinfosztogató, aki már a mai napon megkezdte működését. Egy fiatal leánynak arany karkötőjét lopták el ma délelőtt, délután pedig Adler Ervin aradi magánhivatalnok nagyobb összeget tartalmazó pénztárcáját, valamint aranyóráját és láncát lopták el. A károsultak feljelentést tettek a rendőrségen, ahol bevezették a nyomozást.

Arad társadalma ünnepelte Lakatos Ottót.

Küldöttségek egész sora köszöntötte az igaz pásztort. — Ünnepség a minorita rendházban. — Aradváros vezetőségének üdvözlő irata a jubiláló plébánoshoz.

(Arad, június 26.) Lakatos Ottó dr. plébános jubiláris ünnepségei ma folytatódtak. Reggel 7 órakor a minoriták templomában zenés mise volt, amelyet maga a jubiláns celebrált és a hívők serege zsufolásig megtöltötte a hatalmas templomot, amelyet ez alkalommal a virágok egész tömegével díszítettek fel. A nagy templomi énekkar Müttermüller karnagy vezetésével Belicky nagymiséjét intonálta. Az orgonakiséretet Kaletzky Vilma látta el. A meghatóan szép lelki ünnep ájtatos hangulatban ért véget.

Délelőtt 11 órakor kezdődött meg az ünnepélyes recepció Lakatos Ottó dr. lakásán. A minorita rendház hívös folyosóját a különböző küldöttségek tagjai elárasztották és a máskor csendes ház csak úgy zugott az ünneplők sokaságától. Egymásután vonultak fel a deputációk a jubiláns lakására, ahol Lakatos Ottó dr. lekötözött szívésséggel fogadta őket. És megkezdődött az üdvözlő beszédek áradata, amely még az ebédidőt is elmosta. Az érkezés sorrendjében járultak a küldöttségek a jubiláns lelkipásztor elé és szónokaik őszintén szeretetteljes hangon köszöntötték Lakatos Ottót papi működésének 40 éves évfordulóján. A különböző egyházak, testületek és egyesületek nevében az alábbiak tartottak magvas és lendületes üdvözlő beszédeket:

Az izraelita hitközség nevében: Schütz Henrik dr. elnök, a lutheránus egyház: Frint Lajos püspök, a gör. katolikus egyház: Popa Josif főesperes, a római katolikus klérus: Mayer Kér. János ujaradi plébános, az aradi róm. kath. egyházközség: Schill József elnök, az aradi kath. kör: Parecz Béla dr. elnök, a Mossóczy-telepi fiók-kör: Szánthó igazgató, az Orsz. Katolikus Népszövetség aradi csoportja: Löcs Rezső dr., az aradi kath. főgimnázium: Fischer Aladár igazgató, a Kölcsey-

Egyesület és az aradi kisebbségi újságírók szervezete: Krenner Miklós dr. elnök, az ipartestület: Steigerwald Alajos elnök, az Aradi Közlöny: Stauber József főszerkesztő, az Erdélyi Hírlap: Major Béla szerkesztő, az Oltáregyesület: Simon Berta, Szent Sziv-társulat: Brunner Lajos, Urinók kongregációja: Derecskey Károlyné, Leányok kongregációja: Schwaefel Ilonka, a Szociális Misszió-társulat: Steinitzer Jenny, Rózsaüzer-társulat: Peschka Ignác főtisztelendő, Szent Ferenc III. rendje: dr. Vékony Albertné, a Polgári Jótékony Nőegylet: özv. Wittauschek Lajosné, az egyházi kis énekkar nevében pedig Simon Berta üdvözölte Lakatos Ottót, aki a könnyekig meghatóan mondott köszönetet a közszereket imponáló módon való megnyilvánulásáért. Válaszában ünnepélyes fogadalmat tett, hogy az eddig meglelt utról nem fog letérni és barátai, testvérei, jóakarói támogatását kéri, hogy eredményes munkát végezhesen élete hátralévő szakában.

A küldöttségek tagjait a rendház ebédlőjében frissen csapolt sör várta, ami nagyon jól esett a rekkenő hőségben. Tegnap és a mai nap folyamán táviratok, levelek egész tömege érkezett Lakatos Ottó dr. címére. Volt tanítványai a szélrózsa minden irányából üdvözölték mesterüket, tisztelőik és barátok keresték fel soraikkal és a nagyenyedi egyházközség átiratban kívánt minden jót a jubileum alkalmával. Aradváros tanácsa meleghangú átiratban üdvözölte a jubiláns lelkipásztort. Az aradi minorita-rendház szép és értékes aragon-íróasztal-felszerelést ajándékozott a jubiláló plébánosnak paptársai ragaszkodásának és szeretetének kifejezéséül. Ma délelőtt díszruhában volt a rendházban Lakatos Ottó dr. tiszteletére és ezzel a lélekemelő ünnepségek sorozata lezárult.

A koronaügyész enyhe ítéletet kér Hatványra.

„Az oroszlan nem vadászhat egérre.” — Magyarországnak nagylelkűnek kell lenni. — Varga koronaügyész feltűnést keltő vádbeszéde. — Az ítélet kihirdetését holnapra halasztották.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Nagy érdeklődés mellett folytatták ma délelőtt a budapesti kuriánál Hatvány Lajos báró ügyének tárgyalását, amelyben mára a vád- és védbeszéd, valamint az ítélet kihirdetése maradt. Az ítéletki hirdetésre azonban ma még nem került a sor és a bíróság azt holnapra halasztotta el. A tárgyalás érdekes részleteit budapesti tudósítónk a következőkben adja:

A mai tárgyaláson dr. Varga Ferenc koronaügyész tartott hatalmas vádbeszédet. Mindenekelőtt a mai magyar emigránsokról szólt, akikről megállapítja, hogy jól megválasztották nevüket, abban a reményben, hogy odasorozzák őket, ahol az igaz magyar emigránsok: Rákóczy s Kossuth állanak s a rosszul tájékozott külföldi hatalmak azt fogják hinni róluk, hogy politikai okokból kényszerültek Magyarországból elmenekülni. Ez óriási ármítás. A történelmi emigránsok a szabadságért és az országért küzdöttek, míg a mai emigránsok országfelforgatók, akiket a magyar igazságszolgáltatás utólr és akik mindent elkövettek, hogy a magyar nemzet hírért a világ előtt megrontsák. Ilyen cselekményekért áll vád alatt Hatvány Lajos báró is. A tényállás oly világos, hogy szükségtelen foglalkozni vele. Érdekes volna azonban Hatvány cselekedetének patológiájával foglalkozni.

A büncselekménye típusa a cezarómánának. Azonban kizárólag a jogi érvek területén maradok, — mondotta — majd definiálta a rágalmazás mivoltát és az állami becsület kerdését. Hatvány négy cikke iskolapéldáját szolgáltatja az államrágalmazásnak. Ezután boncolja, hogy vétség, vagy büntetés, amit Hatvány elkövetett és kijelenti, hogy Hatvány előléte nem jöhet itt számításba. Minden cikkében arra tendált, hogy a külföldi hatalmakat

Magyarország ellen izgassa, csak azért, hogy hatalomra juttassa magát és elvbarátait. Az elsőfokú ítéletekről a koronaügyész kijelenti, hogy sem a törvényszék, sem a tábla véleményével nem egyezik. A büntetések kiszabását illetőleg fontos körülmény ugyan a bünbánat, azonban nem lehet vizsgálni, vajon tényleg nosztalgiaja miatt jött haza, vagy pedig csak azért, mert azt hitte, hogy cselekménye elévült. Hatvány cikkei és Göndör, vagy Garami működése közötti különbség olyan, mint az alföldi szellő és dübörgő onkán közötti különbség. Ha tehát Hatvány Lajos négy, vagy hét évi fegyházzal sújtható, Göndör, vagy Garami, ha visszatérne, legalább százötven évet érdemelnének. Ezer szerencse, hogy Hatvány nem hat, vagy hét évvel ezelőtt került vissza.

— Nem osztom azt a nézetet — jelentette ki végül — hogy a nemzet sohasem bocsáthat meg. Hatványra enyhébb ítéletet kell kiszabni, mert az oroszlan nem vadászhat egérre. Olyan ítéletet kérek, amelyből Magyarország nagylelkisége csendül ki.

A beszédet a közönség percekig keresztül tapsolta. Utána Baracs Marcell tartotta meg védőbeszédét, amelyben a leghatározottabban visszautasította az államrágalmazás vádját. Kijelentve, hogy a kormányzat kritizálása nem jelentheti ezen büncselekményt. Egyenként bizonyítja, hogy az inkriminált cikkek nem tartalmaznak büncselekményt és alkalmatlanok arra, hogy ellenséges államot Magyarországgal szemben lépésre bírjon. Hivatkozik Hatvány Lajos báró betegségeire és igazságos, enyhe ítéletet kér. A beszéd után az elnök emenciálta, hogy a bíróság holnap hirdeti ki ítéletét báró Hatvány Lajos ügyében. Az előkelő magyar társadalom körében fokozott érdeklődéssel várják a kúria holnap elhangzó ítéletét, amely — a koronaügyész beszéde után — valószínűleg enyhe lesz.

— Dr. Drechsler tanulmányutjáról hazaérzett, Str. Moise Nicoara 9. szám (Petőfi-ucca) alatt újból rendel.

Elmenne gyermekekkel nyaralni

és ezek teljes felügyeletét vállalja magyarul, németül, franciául és zongorázni tudó intelligens uri nő.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8454

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoport II-ik osztályába a kedvezményes beiratkozás még csak egy hónapig fog tartani, mert a csoport azután megindul s a megalakulás után elhunyt tagok hozzátartozójának kifizeti a temetkezési segélyt. Az első csoport igazgatósága közli tagjaival, hogy f. hó 21-éig a 188-ik szelvényig esedékes a fizetés.

— Ki vesz fel bécsi gyermeket? Minden évben ugy ezidőnk is nálunk fogja eltölteni vakációjának egy részét egy csoport bécsi gyermek. A bécsi gyermekvonat július 4-én, szerdán reggel érkezik meg Aradra. Felkérnek azon családok, akik hajlandók bécsi gyermeket (fiút, vagy leányt) egy pár hétre magukhoz venni, hogy ebbeli szándékukat még e héten a Gauamt-nál, Str. Closca (Szt. László-u.) 2., I. emelet, vagy pedig az „Arader Zeitung“ szerkesztőségénél előjegyzés végett bejelenteni sziveskedjenek.

— Rendőri hírek. Mokofán Dániel aradi lakos feljelentést tett Berman János ellen, aki állítólag tőle egy értékes fényképezőgépet lopott. — Az aradi állomási rendőrség Gligor Roman vendéglős feljelentésére előállított egy Illés György nevű embert, aki a vendéglőben evett és ivott, de nem akart fizetni. Illés kihallgatása alkalmával a minisztereinek istálló-mesterének mondotta magát. A rendőrség azt hiszi, hogy vagy szélhámus, vagy elmebeteg ember került kezeibe. A nyomozás folyik.

Gramofonok Hegedűsnél, és lemezek rendkívül nagy választékban Aradon.

— Elveszett a hegyaljai villamoson Aradtól Gyorkig N. R. monogrammal ellátott, a belső oldalon Brausvetter János Szeged felírása, duplafedeltü aranyóra. Belsőület megtalálói kérérik adja le a siriál (világos) postahivatálnál, hol 118 jutalomban részesül.

Leszállítják

a városi adókat Aradon.

(Arad, június 26.) Napok óta folyik az aradi városházán az adófelebezési ügyek tárgyalása. Meg kell állapítani, hogy az adófelebezési bizottság tagjai meglehetősen jóakarattal kezelték az eddigi tárgyalások során a benyújtott panaszokat és felebezéseket s ahol csak lehet, enyhített a terheken. Még alig kezdték meg a beérkezett kérvények tárgyalását és az első kerületben már 40.000 lejt, a másodikban 144.000 lejt, a harmadikban pedig 70.000 lejt irtak le. S miután még százával fekszenek a kérvények a pénzügyi hivatalban, bizonyos, hogy ez az összeg még jelentősen növekedni fog.

Érdekes körülmény, hogy a felebezési tárgyalások folyamán keserű panaszok hangzanak el az aradi pénzügyigazgatóság ellen. A város ugyan is a kivetések az állami kivetések alapján eszközölte a legtöbb esetben és most — a városi adótárgyalás alkalmával — az egyes felek írásbeli bizonyítékokkal igazolják, hogy az állami adókivétel erősen túlzott volt.

— Miért nem igazolta ezt a pénzügyigazgatóságon — tették fel a bizottság tagjai sok esetben a kérdést. A válasz mindenütt ugyanaz volt:

— Mert nem vették figyelembe azt, amit bizonyítottunk.

Kiskereskedők egész sora panasolta el, hogy a pénzügyigazgatóság kiméretlen bánásmódja tönkreteszti üzletüket. A városi bizottság természetesen nem segíthetett rajuk és a legtöbb, amit tehetett, az volt, hogy a városi illetéket a lehető legminimálisabbra szállította le. Az adófelebezési tárgyalások még folynak és valószínűleg körülbelül még három hétig tartanak. Érdekes, hogy a nagyarányú leszállítás dacára még mindig jóval több bevétele lesz a városnak illetékek címén, mint amennyit a költségvetésben előirányoztak.

Sikkasztással vádolják az aradi pénzügyigazgatóságot.

Bucuresti-i hadiözevény feljelentése az aradi ügyösszege. — Bünyvadi feljelentés egész lavínja indult meg előkelő aradi urak ellen.

(Arad, június 26.) Ma délelőtt tíz különös és meglepő vádakat tartalmazó feljelentést nyújtottak be az aradi ügyösszege. Hitelezési csalás, sikkasztás, bizalommal való visszaélés és csalás büntetéről szólnak a feljelentések, amiket előkelő, tekintélyes aradi intellektuális ellen adtak be a feljelentők, akik megdöbbentő vádakat emeltek több közismert, előkelő állású aradi személyiség ellen. A feljelentések egész sorozata természetesen meglepetést keltett az ügyösszege, ahol Mandru királyi főügyész, a kora délutáni órákban pedig Radu Pascu vizsgálóbíró foglalkoztak a feljelentés ügyével, amelyet minden egyes esetben „sürgős“ jelzéssel látott el a feljelentő. A becsatolt iratokból aztán félig-meddig már kiderült, hogy nagyrésztben jelentéktelenebb ügyről van szó s a feljelentők inkább csak pressziót akartak gyakorolni az illető megvádolt személyiségek ellen s így a tíz feljelentésnek aligha lesz komolyabb folytatása.

Legérdekesebb különben az a különös és szokatlan feljelentés, amelyet Truja Terézia Aradról elszármazott és jelenleg Bucurestiben élő hadiözevény sikkasztás címén nyújtott be az aradi pénzügyigazgatóság ellen. A hadiözevény feljelentésében elmondja, hogy mintegy két esztendeje nem vette

fel özevény nyugdíját, amikor pedig pár nappal ezelőtt jelentkezett a pénzügyigazgatóságon, ott azonnal átistították el, hogy mivel két esztendeig nem jelentkezett, elmaradt nyugdíjilletményei tekintetében minden jogcímét elvesztette. Munkatársunk a feljelentésekben állítottak valódiságának megállapítása végett érdeklődött a pénzügyigazgatóság illetmény-számíró osztályán, ahol a feljelentést meglepetéssel vették tudomásul, amál is inkább mint a leghatározottabban kijelentették — Fruja Terézia nyugdíjas valóban mintegy két esztendeje nem vette fel nyugdíját, amelyért azonban eddig nem is jelenkezett. Lehetségesnek tartják azonban, hogy a feljelentő nyugdíjas illetéktelen helyen érdeklődött nyugdíja iránt, ahol aztán valaki félrevezette. A helyzet tisztázása végett a pénzügyigazgatóságon nyomban meg is indították a hivatali vizsgálatot. Mindenesetre azonban különös, hogy ha valaki ügyes-bajos dolgát egyszerűben nem tudja elintézni, türelmetlenségében nyomban az ügyösszege siet, ahol a legsúlyosabb vádak emelésével, minden valószínűség szerint ártatlanul kompromittál egy komoly állami hivatalt.

Vita az optánsperrel az angol lordok házában

Erősen kritika tárgyává tették a Népszövetség magatartását. — A felszólalók szerint a hágal bíróság illetékes a döntésre. — A kormány mérsékletre inti a lordokat.

(Az Aradi Közlöny londoni tudósítójának távirata.) A lordok házában tegnap nagy vita folyt az optáns-per ügyében. Lord Newton kérdést intézett, hogy vajon a Népszövetség azt gondolja-e, hogy eleget tett a trianoni békeszerződésen alapuló kötelezettségének azzal, hogy nem nevezett ki bírót a döntőbírószámba, hanem eredménytelen kísérleteket tett újra Magyarország és Románia közötti egyezség létrehozására. Ismerteti az optáns-per keletkezését, majd kijelenti, hogy a helyzet megoldása kétféleképpen mutatkozik. Az egyik az, hogy Chamberlain külügyminiszter ismerje be, hogy tévedett. Miután ez aligha fog megtörténni, megmarad a másik javaslat, amely szerint Chamberlain a legközelebbi ülészakon tegyen javaslatot arra, hogy a kérdést utalják át a hágal nemzetközi törvényszékhez.

Lord Thompson beszédében kijelentette, hogy a hágal döntőbírószámba kérdésében egyetért Newtonnal, majd lord Phillimore csatlakozik az előbbi véleményhez, kifejtve, hogy ha a szerződések a Népszövetséget nem is kötelezik erre, de kötelezik a nagvantant egyes országait, amelyeknek mint népszövetségi tagoknak, oda kell hatni, hogy az ügy a hágal bíróság elé kerüljön. Charnwood óva inti a magyarokat, akik a trianoni béke általános megdöntését várják, hogy nagy csalódás vár rájuk. A jelen kérdést nem a békereszervizió iránti agitációval való rokonszenvből tették szóvá. Utána még Parmoor és Danesfort lordok szólaltak fel, majd Birkenhead lord, a kormány képviselője válaszolt az elhangzott beszédekre.

Válaszában leszögezi, hogy reméli, senki sem gondolja, hogy a jelen pillanat alkalmas volna a békeszerződések felülvizsgálására. Nem állítja, hogy a szerződés állandóan szent és sérthetetlen. Igen figyelmesen hallgatta a

Népszövetségre vonatkozó megjegyzéseket, a melyek aggodalommal töltötték el, mert lord Phillimore és Parmoor úgy bírálták a Népszövetséget, mintha apagyilkosságról lett volna szó. Angliának nincs joga tulajdonképpen diktálni abban a Népszövetségben, amelynek számos nemzet a tagja s mindegyike megkövetelheti, hogy hallgassák meg nézetét.

Ezután röviden ismerteti az optánsper történetét. Kijelenti, hogy a tanács összes ülésén sürűn lehetett hékítő szavakat hallani. Azok, akik részt vettek a Népszövetség munkájában, nem tudták, hogy a Népszövetség ma még nem rendelkezik nemzetközi bajok egyetemleges megoldására minden vitát ma még nem lehet elintéztetni. Lord Robert Cecil beszédét és kijelentését, hogy a Népszövetség rosszulja a Népszövetség bírágatását kérvénytelen megengedni, hogy egy bizonyos mérvű bírálat még a Népszövetségnek sem árt. Az igazság ebben a kérdésben az volt hogy bármit ajánlott volna Románia, azt Magyarország visszautasítja és viszont bármit ajánlott Magyarország, azt Románia nem akarta elfogadni. Mindenáron megoldást kell keresni a kérdésben és a kilátás megvolna erre, ha nemzetközi bíróság döntése alá bocsátanák az ügyet.

A későbbi londoni jelentések szerint Angliában nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a vitának, amely tegnap a lordok házában lezajlott. Teljes az egyetértés abban a tekintetben, hogy az ügyet Genfből Hágába kell átvinni. Lord Robert Cecil kifejezte azon véleményét, hogy szükség van egy olyan felsőbb testületre, amely az eljárási szabályok kérdésében és hatásköri összehatkozásokban döntson. Robert Cecil a hágal bíróságot legfelsőbb felelősségi bíróságnak tekinti, amely nézet forradalmat jelent a nemzetközi jurisrudenciában.

TANÜGY.

— Iskolai hirdetés. A 2. számú állami középiskolába (volt Ferencvárosi polgári fiúiskola) beiratkozásokat elfogadunk július 10-ig naponta 8—12-ig. Az első osztály felvételi vizsgálata, amely az elemi iskola ismereteinek köréből áll, szeptember 10-én lesz. Évi tandíj 1000 lej, szegény tanulók szegénységig bizonyítvány alapján díjengedésben részesülnek. Beiratkozáskor felmutatandó a IV. elemi osztály sikeres elvégzéséről szóló bizonyítvány. Ha ennek megszerzése körül nehézségek merülnek fel, a tanulót így is előjegyzésbe vesszük és a bizonyítványt az illető elemi is-

kola igazgatóságától mi fogjuk hivatalból be-
kérni. Ha a IV. osztályt sikeresen végezte el,
fenti körülmény nem fog a beiratkozásnál akadályt képezni. Az igazgatóság.

— RÁDIO-MŰSOR. 1928. június 27. Szerda (Romániai idő.) Bécs. 21.30. Vigjáték-előadás, utána könnyű zene. — Breslau. 21.30. Népi hangverseny. — Milano. 21.45. Könnyű zene. 23.30. Jazz-band. — Nápoly. 21.50. Színházi este. — Prága. 22.40. Zongorahangverseny. — Zágráb. 21.55. Hangversenyt. — Budapest. 10.30. Hírek, közgazdaság. 12.45. Cigányzene. 18.30. Zenekari hangverseny. 21.15. Möricz Zsigmond három egyfelvonásos. 23.30. Művész- és tánclemez.

Magyar kihallgatás Miklós régenshercegnél.

Willer József a Magyar Párt főtitkára elmondja a régenshercegnél történt audienciája lefolyását. — Egyik főtörekvésem a szívek harmoniájának biztosítása... mondja Miklós régensherceg a Magyar Párt főtitkárának.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A Magyar Párt főtitkára, Willer József ott áll a Magyar Párt Akadémia-uccai háza előtt. Fekete zakett van rajta és a kezében cilinder. Boszankodva nézi az óráját: tíz perc múlva tizenegy óra:

— Borzasztó ember ez a János — mondja Willer — egy negyedórával ezelőtt elment egy kocsiért és még mindig nincs itt, már gyalog is elmennék a királyi palotába, hiszen mincsen messze, csak attól félek, hogyha ebben a zakettben és cilinderrel gyalog végigmegegyek a Calea Victoriein, az emberek utánam szaladnak.

Eltelik ujaob öt perc, es János, a Magyar Párt bucaresti-i irodájának cerberusa még mindig nem jelentkezik. Egy arra üggető birzsár menti meg végre a szituációt. Egy magyar birzsár vitte a királyi palotába a Magyar Párt főtitkárát.

A régenshercegnél történt kihallgatása után Willer József a következőkben mondta el a kihallgatás lefolyását:

— Drosso ezredes, a királyi ház marsallja levélben értesített arról, hogy a régensherceg ma délelőtt tizenegy órára tűzte ki a kihallgatásom időpontját. A levél így hangzott:

Képviselő ur,

van szerencsém értesíteni, hogy öfenése a Régensherceg délelőtt tizenórákor a Calea Victoriei királyi palotában hajlandó Önt kihallgatáson fogadni.

Fogadja megkülönböztetett tiszteletem nyilvánítását

Drosso ezredes.

Ruházat:

Rédíngot vagy zakett.

A királyi palota balszárnyában, a földszinti nagy fogadóterembe vezettek be először. A bejárat mellett mindjárt az egyik palotaszolga el akarta venni a cilinderemet, én azonban úgy tudtam, hogy a hasonló kihallgatásoknál az ember a cilindert a kezében tartja, eleinte tiltakoztam a cilindrem letévése ellen, viszont mosolyogva kioktattak, hogy a cilinder bizony az előszobában marad. A nagy fogadószobában Drosso, a királyi ház marsallja fogadott, aki tudtomra adta, hogy a régensherceg telefonon jelezte, hogy egy nagyon fontos konferencián vesz részt és néhány perccel később fog csak érkezni. A marsall csodálkozásának adott kifejezést, hogy én, mint a Magyar Párt bucaresti-i exponense, milyen jól beszélek románul.

— Egyenesen meglep engem az ön tiszta és választékos román beszéde — mondta a marsall.

Megszólalt a telefon, a szolgálattevő alezredes ment a telefonhoz és a régensherceg telefonon megkérdezte, ott vagyok-e már a palotában és jelezte, hogy néhány perc múlva megérkezik. Negyed tizenkettőkor megérkezett Mitileneu, az Averescu-kormány volt külügyminisztere, aki szintén kihallgatásra jelentkezett a régenshercegnél. Kint felharsog a királyi palota udvarán felállított őrség zenekara és jelezte, hogy a régensherceg megérkezett.

Elsőnek engem hivatott a régensherceg. Az elsőemeleti dolgozószobába vezetett fel az adjutáns, ahol végre szemben állhattam Miklós régensherceggel. Először is megköszöntem a régenshercegnél, hogy elfogadta az országos dalosszövetség idei versenyének fővédnökségét.

— Nemcsak mint a szövetség egyik tényezője, hanem mint politikus is kértem a régensherceget, hogy jelenjen meg személyesen a dalosversenyen, és emlékeztettem a herceget arra, hogy boldog emlékü Atyja, néhai Ferdinánd király több ízben meleg szavakat talált a kisebbségek védelmére és kértem a régensherceget, ezt az örökséget istápolja és szintén szeretettel és megértéssel viseltessék a kisebbségek iránt. Biztosítottam arról a herceget, hogy a romániai magyarság, noha nem a legrózsásabb a helyzete, csak törvényes és lojális eszközökkel iparkodik helyzetén javíta-

ni és e törekvései elérésénél nagy szüksége van a régensherceg megértő és jóindulatú támogatására.

A herceg sok megértéssel hallgatta a szavaimat és szemmel láthatólag mély hatást gyakorolt rá a boldogult király emlékére való hivatkozásom. A régensherceg kijelentette, hogy egyik főtörekvése a szívek harmoniájának biztosítása. Megígérte a régensherceg, hogyha csak másfelé el nem szölitja a kötelesség, akkor el fog jönni a dalosversenyre.

A kihallgatás után az előszobában a régensherceg adjutánsa sokáig elbeszélgetett velem a dalosszövetségről, melynek nivós működéséről, és példás szervezetségről az ud-

Timisoarai orvosok a bíróság előtt.

Operáció közben egy tampon benmaradt a paciens hasában. — Hogyan folyt le az operáció?

(Timisoara, junius 26.) Rövid néhány nap leforgása alatt már második ízben áll orvos vádlóként a timisoarai törvényszék előtt. Diel Lajos dr., a Bánsági szanatórium igazgató-főorvosa, Bauer Lajos dr. nőorvos és Kugler Leó dr., a szanatórium asszisztensét vádolták kötelességük hanyag teljesítésével, mert másfél esztendővel ezelőtt egy operáció alkalmával a beteg hasüregében egy tampont felejtettek. A szokásos bevezetések és a tanúk névsorának felolvasása után Popescu Constantin táblabíró, elnök először dr. Diel Lajost hallgatta ki. Ismerteti a vádat, amely szerint dr. Buteanu Miklós orvos neje műtétet végzett és egy zsebkendő nagyságu tampont a hasüregben felejtett.

Dr. Diel kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Elmondja, hogy Buteanunét 1926. tavaszán megvizsgálták és idült vakbélgyuladást állapítottak meg nála. Buteanu kijelentette, hogy feleségén dr. Bauer vizsgálata szerint nőgyógyászati műtétet is végre kell hajtani és megkérte, hogy ő végezze el a vakbéloperációt, dr. Bauer pedig a nőgyógyászati műtétet. Ugy egyeztek meg, hogy az operációt dr. Bauer hajtja végre és dr. Diel asszisztál. A has megnyitása után dr. Bauer súlyos és bonyolult elváltozásokat állapított meg, amelyeknek rendbehozása nagy nehézséggel történhetett meg.

Elnök: Igaz, hogy operáció közben Önök hevesen vitakoztak?

Dr. Diel kijelenti, hogy nem igaz, csupán azon tanakodtak, hogy megnyissák-e a talált fekélyt. Dr.

varnál is jól vannak értesülve és a többek között például azt is tudják, hogy a lugosi zenei működésem ideje alatt milyen meleg szeretet fűzött a románság tragikus módon elhunyt nagy énektehetségéhez. Grozavescuhoz és hogy ez a nagy művész az én vezetésem alatt kezdte meg a pályáját. Az audiencia után elmentem Lepadatu miniszterhez, neki köszönhető tulajdonképpen, hogy a régensherceg kihallgatáson fogadott és a dalosverseny fővédnökségét elvállalta. Ugyancsak Lepadatu volt az, aki nagy előzékenységgel interveniált a vasuti igazgatóságnál, hogy a segesvári versenyre utazó dalosok kedvezményes áru jegyket kaphassanak. Nagy örömmel láttam, hogy a miniszter előjegyzési naptárában az augusztus ötödiki dátumnál be van írva „festival corurilor maghiare“, és ez alkalommal a miniszter újlag megígérte, hogy feltétlenül el fog jönni a nagyarányúnak ígérkező dalosversenyre.

Bauer a nőgyógyászati műtét után olyan fáradt lett, hogy felkérte, hogy a vakbéloperációt ő végezze el. Az operáció után, mielőtt bevarták a hasfalat, ellenőrizték, hogy megvannak-e a műszerek. Az ápolónő megszámlálta a tamponokat és úgy történhetett a tévedés, hogy az ápolónő rosszul számolt, mert szerinte az összes tamponok a kezében voltak. A műtét alatt nagyon izgatottak voltak az orvosok, mert reszketni kellett a beteg életéért aki rendkívül gyöngye volt. Az operáció után két hétre gnyesedni kezdett a seb és Clujról elhívták dr. Jakobovics Jakab orvostanárt, aki megállapította, hogy a tampon a sebben maradt. Jakobovics dr. eltávolította a tampont és attól kezdve a beteg állapota javult.

Dr. Bauer hasonló vallomást tesz. Elmondja, hogy Jakobovics dr. amikor megvizsgálta a beteget, a tampon már kilátszott a sebből és azt nem kellett feynytínia, csak ujjával tágitotta ki. Kugler Leó medikus kihallgatása következett, akit azzal vádolták, hogy nincs orvosi képesítése és egy injekció adásánál az anyagból egy csöpp a szövetek közé került és nem az érbe. Kugler elmondja, hogy injekcióadás közben a beteg elrántotta karját és ezért történt a hiba, ami akármelyik egyetem tanárral is megtörténhetik. A betegnek nem lett semmi baja, csupán a karja dagadt fel. Szünet után délután négy órákor folytatták a tárgyalást, amikor kihallgatták dr. Buteanu koronatanut és ismertették a bucaresti-i egészségügyi tanács véleményét. Az ítélet holnap délre várható.

A timisoarai tábla dönt az Egyesült Bank csődügyében.

Az aradi törvényszék csődbírósága ma a felfolyamodásokat Timisoarára terjesztette. — A tábla szombaton foglalkozik a csődüggyel.

(Arad, junius 26.) Az Aradi Közlöny néhány nappal ezelőtt elsőnek írta meg azt a meglepő fordulatot, ami a csőd elrendelését követő napon állott be az aradi Egyesült Bank R.-T. ügyében. Mint ismeretes ugyanis, a csődkerő hetétesek képviselője, Ciuciuc Aurel aradi ügyvéd másnap megjelent Ornstein Árpád táblabíró, a csődbíróság vezetője előtt, akitől tanácsot kért az irányban, hogyan volna lehetséges a bank ellen elrendelt ismeretes csődhatórozatot megsemmisíteni. Ornstein táblabíró természetesen kijelentette, hogy a határozaton már nem lehet változtatni, meg kell várni a csődtömeg felbecsülését, illetve a leltározást.

Ciuciuc azonban ugylátszik nem nyugodott bele a különben is általa kiprovokált döntő fordulatba és ma délelőtt 10 órákor a csődhatórozat ellen felfolyamodást nyújtott be a törvényszékhez. Ugyanekkor a felszámolóbizottság nevében dr. László Lipó ügyvéd kérte a csődhatórozat visszavonását. Ciuciuc felfolyamodásában azt állítja, hogy a csőd elrendelése annyira váratlanul történt, hogy már nem volt ideje a csődkeréseket visszavonni, noha ügyfelei közvetlenül a csőd elrendelése előtti napon kiegyenlített nyertek. László Lipót dr. főleg alakí kifogásokat jelent be s megállapítja, hogy a csődhatórozat nem

az érdekelt felekkel is közölt tárgyaláson mondták ki, de ugyancsak szabálytalan volt az idézés is, amely nem tartalmazta, hogy a csődkerők részére biztosítékot kell nyújtani. Ezután felsorakoztatja azokat a folyó érveket, amelyek tarthatatlanná teszik a csődhatórozat további fenntartását.

Ornstein táblabíró még a mai délelőtt folyamán alaposan áttanulmányozta az ügyet, majd a két felfolyamodást elnöki tanács elé utalta. Az elnöki tanács Hargot György törvényszéki főelnök és Ornstein táblabíró közbenjöttével délután félkettőkor tartott az ügyben tanácskozást, amelyen egy határozott, hogy bár a felfolyamodás benyújtása megkészenen történt, annak helyet ad, illetve a vonatkozó iratokkal együtt további döntés végett a timisoarai (temesvári) táblához terjeszti fel. Munkatársunk az ügyben különben kérdést intézett Ornstein Árpád táblabíróhoz, az ügy előadójához, aki kijelentette, hogy a csőd elrendelése formai okokból teljesen kifogástalanul történt s nem áll meg az a kifogás, hogy a csődbíróság a tárgyalás megtartása, vagy az idézések kiállítása tekintetében szabálytalanul járt volna el. — A felfolyamodásokat már a holnapi nap folyamán megküldik a táblának, amely minden valószínűség szerint szombati tanácsülésén dönt az Egyesült Bank további sorsában.

Visszautasították

Károlyi Mihály perújítási kérelmét

Clemenceau és Painlevé levelének nincs bizonyító ereje. — Az örökösök ügyvédjét 10.000 pengő perköltség fizetésére kötelezték.

(Az Aradi Közlöny Budapesti tudósítójának távirata.) Ma folytatják nagy érdeklődés mellett Károlyi Mihály gróf vagyonekhozási perének tárgyalását. A mai tárgyaláson Nagy Vince dr. folytatta beszédét. Hivatkozott több híres külföldi államférfi és magasrangú katonatiszt emlékiratára, amelyekből kitűnik, hogy Károlynak semmi része a trianoni határok létrehozásában nem volt.

Nagy Vince után Horváth Dénes tanácsos, a kincstár képviselője kijelentette, hogy a perújítási kérelemből hiányzanak a törvényben megkívánt előfeltételek. Az alapperben elfoglalt jogi álláspontra is irányadó és a perújítási kérelem nem produkál olyan tényeket, amelyek megdöntենék ezt a jogi álláspontot. Clemenceau és Painlevé leveleinek nincsen bizonyító erejük.

A beszédek után a bíróság visszavonult tanácskozássra, majd déli háromnegyed kettőkor kihirdeti a végzést, amely szerint a szegénység jogra vonatkozólag megadja a bíróság a szegénység jogot, illetékmentességet biztosítva. A perújítás ügyében a tábla hivatalból visszautasítja a perújítási kérelmet és kötelezi Scheffer Aladár ügyvédet, aki az ismeretlen örökösöket képviselte, tízezer pengő perköltség fizetésére. A döntés indoklása kimondja, hogy Nagy Vince újabb bizonyítékokat nem produkált, amelyek a hűtlenségi és felségsértési per tényálladékát merítené ki.

Közgazdaság.

Zürichben 3.16 a lej.

(Arad, június 26.) Az a hit, hogy a lej a mai árfolyamon alul stabilizálják, már napok óta idegesíti Bucuresti deviza-piacát s a helyi piac szintén reagál arra. Zürich rendszerint a belföldi állapothoz igyekszik igazodni; s így indokolható a lej mai két pontos zürichi esése. Igaz ugyan, hogy a bucuresti-i Argus azt jelentette, hogy a világpiaci paritásokból jövendölve, 3.16-os lesz a lej stabil zürichi kurzusa. A hirtelen két pontos esést Zürichben, a francia frank stabilizációjával is összeköttetésbe hozzák, ez azonban csak pusztán feltevésnek látszik, mert ténybeli tapasztalatokkal épen-séggel nincs megerősítve.

Helyi valutaárak. (Június hó 26.)
Kifizetések: Berlin 39.32, Newyork 164.20, London 802.50, Páris 6.47, Milanó 8.66, Prága 4.87.50, Budapest 28.72, Zágráb 2.89.25, Bécs 23.14, Zürich 31.70. — **Áru:** Márka 39. dollár 163.50, angol font 795, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 4.85, pengő 28.80, dinár 2.85, osztrák schilling 23.25, svájci frank 31. — **Pénz:** Márka 38.50, dollár 162.75, angol font 790, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.80, pengő 28.60, dinár 2.80, osztrák schilling 23.10, svájci frank 30.50.

Zürichi tőzsdényítés. (Június hó 26.)
Berlin 123.95, Amsterdam —, Newyork 518.62.50, London 2530, Páris 20.39.50, Milanó 27.28, Prága 15.37, Budapest 90.46, Belgrád 9.13.25, Bucuresti 3.18, Varsó 58.15, Bécs 73.05.

Zürichi tőzdezárlat. (Június hó 26.)
Berlin 123.90, Amsterdam 208.85, Newyork 518.50, London 2529.50, Páris 20.39, Milanó 27.25.50, Prága 15.36.50, Budapest 90.46, Belgrád 9.13.25, Bucuresti 3.16, Varsó 58.15, Bécs 73.02.50.

Bucuresti-i tőzdezárlat. (Június hó 26.)
Devizák: Páris 6.43.50, Berlin 39.10, London 795.25, Newyork 163.40, Milanó 8.65, Zürich 31.59, Prága 4.85, Bécs 23.10, Budapest 28.75, Varsó 18.32. — **Valuták:** Napoleon 537, márka 39.30, léva 1.19, török lira 0.84.50, angol font 795, francia frank 6.49, svájci frank 31.40, olasz lira 8.62, drachma 2.10, dinár 2.89, dollár 162.50, lengyel zloty 18.40, osztrák schilling 23.20, pengő 28.90, cseh korona 4.89.

= **Kamatok figyelembevétele az adókiadásnál.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara a pénzügyminisztériumtól leiratot kapott, amely

Sárga kanna, fekete sárvál

Elpusztulnak legyek, szúnyogok, hangyák, poloskák, svábbogarak, molyok, bolhák stb.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak eredeti, plómbélt Füt-kannát fogadjunk el!

Kizárólagos vezérképvislet:
Drogherie Standard
Bucuresti, 2. Strada Zorilor

szerint az egyenes adók egységesítéséről szóló törvény 31-ik szakaszát általános jellegűnek kell tekinteni, a törvény szakaszai egyformán vonatkoznak minden adókövetőre, akár magánosról, akár kereskedőről, akár részvénytársaságról van szó. A kifizetett kamatok az adókiadásnál csak akkor vehetők figyelembe, ha az adósság fennállása és a vonatkozó tőkekamattal való kifizetése igazolva van, a törlesztés kölcsönöknél pedig igazolni kell, hogy milyen berendezésekre, vagy beruházásokra használtatott fel a kölcsön és hogy a törlesztési összeg nem haladja meg a törvény 31-ik szakaszának b) pontjában megállapított kvótát.

= **Több, mint egymillió hektoliter sört termel évenként Románia.** Érdekes statisztika jelent meg most Európa sörtermeléséről. A szakszerű tanulmány összehasonlítja ennek az iparágak jelenlegi helyzetét az 1913. évi helyzettel és arra a konkluzióra jut, hogy a termelés és fogyasztás növekedésével szemben a sörgyárak száma csökkenőben van, aminek okát abban kell keresni, hogy a súlyos gazdasági viszonyok miatt ezen a téren is megindult a racionalizálási folyamat s a nagy gyárak sorra magukba olvasztják a kisebb vállalatokat. Az egyes európai államok sörtermelése az elmúlt évben a következő volt: Németország 48 millió 376 ezer, Belgium 17 millió, Franciaország 13 millió 500 ezer, Csehszlovákia 13 millió, Svájc 2 millió 35 ezer, Hollandia 1 millió 970 ezer, Lengyelország 1 millió 600 ezer, Olaszország 1 millió 220 ezer, Románia 1 millió 3 ezer, Jugoszlávia 700 ezer hektoliter. Természetes, hogy ezekben a mennyiségekben már benne van az export-sör is.

Fogházra ítélt aradi szépasszony

Hitelezési csalásban mondották bűnösnek az autózó urinőt.

(Arad, június 26.) Nem régiben teljes részletességgel beszámolt az Aradi Közlöny Jurca Mária ismert előkelő dévai származású aradi uriaszony letartóztatásának érdekes körülményeiről. Mint még élénk emlékezetben van, Jurca Mária egy bucuresti-i autócég feljelentésére Déván tartóztatták le és szállították Aradra, ahol az ügyészség részéről hitelezési csalás címén indult meg ellene az eljárás. Az előkelő uriaszony ugyanis hónapokkal ezelőtt részletfizetésre egy hatalmas turakocsit vásárolt az egyik bucuresti-i autólakartól. Kifizette az első részletet — 15.000 lejt — s aztán gyönyörű új kocsiján több hétre tervezett autóturára indult az országban. Beutazta az egész regátot, Bucovinát és Besszarábiát s végül — május elején — Erdélybe is ellátogatott. Közben azonban újabb részletfizetés vált esedékessé, aminek Jurca Mária kellemes kényeztetése közben elfelejtett eleget tenni. A cég erre gyanakodni kezdett s nyomozást indított az uriaszony után. Jurca Mária közben Aradra érkezett s mivel itt minden pénzre elfogyott, a hatalmas kocsit potom pénzért egy aradi kereskedőnek adta el. Amikor erről az autócég tudomást szerzett, Jurca Mária már eltűnt Aradról. A cég feljelentésére kiadott ügyészségi körözés alapján a dévai csendőrség épen akkor tartóztatta le az uriaszonyt, amikor Brassóba jövet a dévai pályaudvaron ki

akart szállni a vonatból. Nyomban Aradra szállították, ahol kihallgatása után vizsgálati fogdába helyezték.

Ügyében ma tartott főtárgyalást az aradi törvényszék Antonini—Moldovan büntetőtanácsa, amely hitelezési csalásban bűnösnek mondotta ki Jurca Mária, akit ezért hat havi fogházbüntetésre ítelt. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbíttatásért, a védő pedig felemelésért felelbezett.

Irodalom és művészet

* **Medgyaszay Vilma** július 3-án tartja meg egyetlen előadást a nyári szünetben, amely alkalommal a művésznő budapesti nagy sikereket aratott tavaszi repertoárja kerül műsorra. Medgyaszay Vilma mint előadóművésznő páratlan a maga nemében. Közvetlen egyéniséggel, könnyed humorával frappáns módon tudja elszórakoztatni közönségét. A művésznő már megkezdte romániai turnéját. Medgyaszay Vilma kísérője Kelen Hugó zongoraművész és zeneszerző, aki Budapesten kompozícióival óriási sikereket aratott. Az előadásra jegyek a téli színház pénztáránál néhány nap múlva már előjegyezhetők, illetve kaphatók.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Özv. Krausz Györgyné szül. Horváth Viktoria mint mélyen sújtott hitves úgy a maga, valamint számos rokon, ismerős és jóbarátok nevében mélyen megtört szívvel tudatja, a felejtethetlen jó férj, testvér, sógor, nagybácsi, rokon és jóismerős

Krausz György

folyó évi június hó 25-én, életének 53-ik s boldog házasságának 28-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogultnak földi maradványai f. hó 27-én, d. u. 5 órakor fognak a Str. Porumbaru (Knezich Károly-u.) 14. sz. gyászházból a román. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmisét július hó 4-én, délelőtt 9 órakor fog a helybeli főtiszt. Minoriták szentegyházában az ezek Urának bemutatattai.

Arad, 1928. július hó 25.

Pihenése ocsendes, drága emléke áldott legyen! 3515

„PIETATEA” Iuliu Bogdan Intreprindere de Inmormantari Arad, Strada Eminescu No. 20. — Telefon 885.

INGYEN AD minden felvételhez egy művészi kivitelű nagytáblát és egy zsebtüköröt, saját arcképével **Stojkovits és Békés** P. Avram Iancu (Szabadság-tér)

Rumlis vásár

költözés miatt

FISCHER-üvegüzletben

ARAD, Neuman-palota.
Üzlethelyiség kiadó! Berendezés eladó!

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel, vastagabb betűvel 8. Mellette 10 Lel. A legrövidebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszhelvéggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok, leltárs levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefona száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

ALKALMAZÁS.

EGY ÜGYES SZOBALÉNY jó bizonyítvánnyal uriházhoz azonnal felvétetik. — Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 500

MUNKÁS, munkásné és kifizetői állandó alkalmazásra felvétetik azonnali belépéssel. Perényi-ucca 5. suterin. 3509

MINDENES főzőnőt azonnalra keresek. Piata Catedralei 2. I. em. Polgár. 10503

ÜGYES szobalényt keresek. Dr. Groszmanné, Str. M. Nicoara 17. 10503

BEJÁRÓ főzőnő alkalmazást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 3511

BIZTOSITÁSI irodába gyakornokot keresünk. Cím Lébli híraprodában. 3513

LAKÁS.

ÖT VAGY HAT SZOBÁS LAKÁS keresetű július hóra. Érdeklődőknek szíveségből felvilágosítást ad Pollák szállító cég Str. Moise Nicoara 1. szám. 3446

KÉTSZOBÁS szuterén lakás azonnalra kiadó. Str. Nicu Filipescu 37. 3512

Ugy alszik, mint az angyal, ha „ANTIPOL”-al irtja poloskáját. Valódi csakis Welsz patikában. Üvege 20 lel.

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADO.

Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

NAGY EBÉDLŐ PERESASZÓNYEG, hajtány, méiszi kandalló, szongorák, pianino, cimbalom, aszalonok, ebédlő, háló, antik szék, különböző szőnyegek, tükörök, bronztárgyak, márkás porcellánok, zsolnai majolikák, intarziás fali vitrin, antik komódok, bőrgarnitúra, antik órák, íróasztalok, székek, asztalok, fotók, jókat összes művel, antik ágyak stb. eladók. Salgóiné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Bösendorfer Nyári menetrend

szongora rövid, sürgősen olesón eladó.

Ösv. Müller né, Bul. Carol 77. I., Erzsébet-körtől 11 órától 15-ig.

I. rendű bükkfa

100 vagon eladó

Sebis állomásról, 8510
Olm Daran és Brinda Buteni 188.

ELLÁTÁS.

KITŰNŐ házikoszt házon kívülre is kapható Călea Radnei 24. 3508

ÜZLETEK.

KIADÓ a Str. Brătianu 21. szám alatt egy nagyobb és egy kisebb üzlethelyiséggel. 10503

ERVÉNYES MÁJUS 15-TŐL

ARADRA ÉRKEZIK:

Gyors Timisoaráról	0.25
Expressz Curticiról	0.40
Személy Timisoaráról	5.15
Személy Oradea-Marerói	5.16
Expressz Teiusról	5.50
Orient-expressz Curticiról	6.51
Személy Brádról	7.00
Személy Jimboleáról	7.15
Személy Pecicáról	7.18
Személy Curticiról	7.25
Személy Teiusról	7.30
Személy Timisoaráról	7.55
Gyorsmotor Brádról	8.40
Személy Curticiról	8.53
Személy Timisoaráról	9.46
Személy Pecicáról	11.58
Személy Curticiról	12.04
Személy Brádról	12.08
Személy Oradea-Marerói	13.12
Személy Teiusról	13.30
Gyorsmotor Pecicáról	13.31
Gyors Teiusról	13.46
Gyors Timisoaráról	13.50
Vegyes Otlacáról	15.55
Személy Timisoaráról	16.07
Vegyes Pecicáról	16.25
Gyors Curticiról	16.34
Személy Oradea-Marerói	16.37
Személy Curticiról	18.57
Vegyes Jimboliaról	19.27
Gyorsmotor Oradea-Marerói	19.42
Személy Timisoaráról	19.45
Személy Brádról	20.14
Személy Pecicáról	21.05
Személy Curticiról	21.05
Személy Teiusról	23.07
Orient-expressz Teiusról	23.20

ANTIK ÉS MODERN bútorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt bútorokat, szőnyegeket, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóiné, Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 klgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Győződjön meg róla, hogy a „WANDERER” a világ legtartósabb és legkönnyebb járású kerékpárja,

hibetelen és erős árban és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. Raktáron tartók „Göricke” „Dürkopp” „Kayser”

„Brennabor” „Ideal” kerékpárokat és az összes kerékpárakhoz alkatrészeket. Arad legnagyobb és legrégebbi kerékpár és varrógép raktára és szakkereskedő nagy javító műhelye

HAMMER VILMOS

volt Szabadság-tér 5/6. 1518 Telefon 541.

MUZSAY JÓZSEF Arad, színházzal szemben Nyári árjegyzéke:

Mosóöltöny Lel 1300	Mosónadrág Ia Lel 430
Govercoat vászonöltöny „ 1480	Gummikabát „ 840
Divatöltöny lenvászon „ 1650	Fregoli-kabát „ 2100
K tűnő mosóöltöny divatszabásban „ 1950	Gyermek-costum „ 400
Tennisz nadrág „ 680	Trenoh-coats Ia „ 2400

Divatszabóság! Nagy posztóraktár!

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

ARADRÓL INDUL:

Személy Oradeára	0.50
Személy Curticira	0.55
Expressz Teiusra	1.05
Személy Timisoarára	1.10
Személy Pecicára	5.25
Személy Teiusra	5.30
Személy Timisoarára	5.35
Személy Brádra	6.00
Gyors Timisoarára	6.05
Expressz Curticira	6.14
Gyorsmotor Oradeára	6.20
Vegyes Jimboleára	6.50
Személy Pecicára	6.55
Orient-expressz Teiusra	7.10
Személy Curticira	7.20
Személy Curticira	8.54
Személy Oradeára	10.25
Személy Timisoarára	10.30
Gyorsmotor Pecicára	10.40
Személy Brádra	11.30
Személy Timisoarára	14.08
Személy Teiusra	14.10
Vegyes Pecicára	14.10
Gyors Curticira	14.16
Személy Curticira	14.30
Személy Jimboleára	14.45
Személy Brádra	14.58
Gyors Timisoarára	16.50
Személy Oradeára	16.52
Gyors Teiusra	17.04
Vegyes Otlacára	17.25
Személy Pecicára	17.52
Személy Curticira	18.04
Gyorsmotor Brádra	18.35
Személy Timisoarára	19.55
Személy Teiusra	22.05
Orient-expressz Curticira	23.37

VIZUMOK követségeknél **!! Künstler-vizumiroda !!** Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéz. Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek Arad, Bul. Reg. Maria 22. TELEFON: 86. Dacia szállóval szemben.